

The Global Governance of Artificial Intelligence in the Service of Humanity's Interests and the Key Role of the UN

Shiva Shokrollahi ¹ | Roya Motamednejad ² |

1 Corresponding author, Master of Communication Law, Department of Public and International Law, Faculty of Law and Political Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran. Email: shivashokrollahi8@gmail.com

2. Assistant Professor, Public and International Law, Faculty of Law and Political Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran. Email: motamednejad@atu.ac.ir

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 16 September 2024

Received in revised form: 6

October 2024

Accepted: 7 January 2025

Published online: 19 June 2025

Keywords:

Artificial Intelligence,

United Nations,

Interests of Humanity,

Global Governance

ABSTRACT

Objectives: The purpose of this research is to analyze and investigate the issue of artificial intelligence and its impact on dimensions of human life with a special emphasis on the actions of the United Nations during different years in the field of this technology. In this article, the conferences, meetings, reports and approvals of the United Nations and its various organs, including the actions of the General Assembly and organizations such as UNESCO, the International Telecommunication Union, the Human Rights Council, etc., are examined in detail.

Methods: In this research, we will analyze the actions of the United Nations as one of the important and global organizations in the international arena in the field of artificial intelligence technology with a descriptive-analytical method and using library resources. This research will fully examine all the actions of the United Nations in the field of artificial intelligence, including the results of its meetings, Conferences, approvals and resolutions.

Findings: The findings of this research show that according to the actions taken by the United Nations in the field of artificial intelligence, the necessity of determining a global framework for this technology due to its increasing progress and the expansion of the scope of the application of this technology in aspects the diversity of human life is felt more than in the past. This issue becomes more important since the United Nations as a global organization with the membership of almost all the countries of the world in it and playing the role of global diplomacy and creating peace and global cooperation in the international arena, seems to be the best choice for this action.

Conclusions: The results of this research indicate that artificial intelligence today, by being present in various fields such as people's jobs, climate changes, entering people's privacy has been able to solve various legal challenges on a large scale. Create different countries have tried to limit and regulate this technology and they have succeeded to some extent by passing specific laws at the national level, but there is still a strong and fundamental need to pass and regulate comprehensive and transparent laws by an important and global institution like the United Nations is felt. Therefore, this organization has not been oblivious to this issue and has addressed artificial intelligence, its effects, challenges and risks in the heart of its various actions and discussions. In fact, the United Nations has always been important due to the membership of all the countries of the world in it and having the role of facilitating multilateral diplomacy and defining the norms and values of human and global rights. Therefore, this organization can play a fundamental and central role in the correct and transparent shaping of artificial intelligence technology and its use in today's world so that in the future artificial intelligence will benefit all the people of the world. Now is the time to act to create the ground for cooperation in the direction of responsible and inclusive use of the power of artificial intelligence.

Cite this article: Shokrollahi, Shiva., Motamednejad, Roya, (2025). The Global Governance of Artificial Intelligence in the Service of Humanity's Interests and the Key Role of the UN, *News Science*, 14 (1), 11-15. DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2024.477938.1252>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/lrsi.2024.477938.1252>

EXTENDED ABSTRACT

The Global Governance of Artificial Intelligence in the Service of Humanity's Interests and the Key Role of the UN

Shiva Shokrollahi ¹ | Roya Motamednejad ²

1 Corresponding author, Master of Communication Law, Department of Public and International Law, Faculty of Law and Political Science, Allameh Tabataba'i University, Tehran. Email: shivashokrollahi8@gmail.com

2. Assistant Professor, Public and International Law, Faculty of Law and Political Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran. Email: motamednejad@atu.ac.ir

Introduction:

The United Nations is a unique organization characterized by its global membership, comprehensive mission, protection of human rights and sustainable development. Its role as a facilitator of multilateral diplomacy and setting global norms increases its importance in addressing complex global challenges. As the world continues to evolve, the United Nations remains an essential institution for promoting international cooperation and ensuring a more peaceful and prosperous future for all. Artificial intelligence is being explored by the organization for a variety of applications. Among the important issues in this organization are the ethical consequences of artificial intelligence in various fields and aligning them with the norms and values of human rights. The purpose of this research is to analyze and investigate the issue of artificial intelligence and its impact on dimensions of human life with a special emphasis on the actions of the United Nations during different years in the field of this technology. In this article, we will check the conferences, meetings, reports and approvals of the United Nations and its various organs, including the actions of the General Assembly and organizations such as UNESCO, the International Telecommunication Union, the Human Rights Council, etc.

Methods:

In this research, we will analyze the actions of the United Nations as one of the important and global organizations in the international arena in the field of artificial intelligence technology with a descriptive-analytical method and using library resources. This research will fully examine all the actions of the United Nations in the field of artificial intelligence, including the results of its meetings, Conferences, approvals and resolutions. In this regard, this organization has paid attention to this issue of artificial intelligence technology during its various conferences, meetings, reports and approvals over the years and has even made efforts to establish principles on human rights, accountability, Emphasize transparency and inclusiveness. Among the actions of this organization, we can also include the World Summit on Artificial Intelligence, the High Level Panel on Digital Cooperation, the World Partnership Summit on Artificial Intelligence, which was held with the presence of Antonia Guterres, the Secretary General of the organization, and the Global Ethical Recommendation on Artificial Intelligence UNESCO pointed out. This organization

also intends to advance all its approvals and actions in accordance with the Sustainable Development Goals (SDGs)

Findings:

The findings of this research show that according to the actions taken by the United Nations in the field of artificial intelligence, the necessity of determining a global framework for this technology due to its increasing progress and the expansion of the scope of the application of this technology in aspects the diversity of human life is felt more than in the past. This issue becomes more important since the United Nations as a global organization with the membership of almost all the countries of the world in it and playing the role of global diplomacy and creating peace and global cooperation in the international arena, seems to be the best choice for this action. Also, the United Nations has adopted several resolutions over the years. including the resolution that was approved by the Human Rights Council in 2021 related to the potential benefits and risks of artificial intelligence or the resolution that was approved by the General Assembly of the organization in 2015 and along with its main agenda related to sustainable development programs Artificial intelligence could also be discussed. Also, the United Nations General Assembly has put various measures in the field of artificial intelligence in its agenda and adopted various resolutions. On March 21, 2024, the Organization's General Assembly approved a resolution led by the United States of America and supported by 120 countries.

Conclusions:

The results of this research indicate that artificial intelligence today, by being present in various fields such as people's jobs, climate changes, entering people's privacy has been able to solve various legal challenges on a large scale. Create different countries have tried to limit and regulate this technology and they have succeeded to some extent by passing specific laws at the national level, but there is still a strong and fundamental need to pass and regulate comprehensive and transparent laws by an important and global institution like the United Nations is felt. Although many governments are busy creating laws to regulate the spread of artificial intelligence, researchers and lawmakers want an international cooperation. this organization has not been oblivious to this issue and has addressed artificial intelligence, its effects, challenges and risks in the heart of its various actions and discussions. The United Nations has always been important due to the membership of all the countries of the world in it and having the role of facilitating multilateral diplomacy and defining the norms and values of human and global rights. Therefore, this organization can play a fundamental and central role in the correct and transparent shaping of artificial intelligence technology and its use in today's world so that in the future artificial intelligence will benefit all the people of the world. Now is the time to act to create the ground for cooperation in the direction of responsible and inclusive use of the power of artificial intelligence. this organization is a subsidiary of the United Nations and it is supposed to present its initial recommendations by the end of the year and the final recommendations by the end of the summer of 2024. Today's world is progressing in such a way that artificial intelligence has become an integral part of human's daily life. From simple weather forecasts to complex economic and military decisions. This organization is important due to the membership of all countries in it and its role as a facilitator of multilateral diplomacy and regulation of global norms, and the necessity of framing artificial intelligence by this organization is evident because this organization can play

a pivotal role in shaping to play a future in which artificial intelligence will benefit all the people of the world. Because now is Now is the time to create the ground for cooperation.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank anonymous reviewers.

Ethical considerations

Not applicable.

Funding

Not applicable.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

حکمرانی جهانی هوش مصنوعی در خدمت منافع بشریت و نقش سازمان ملل

شیوا شکرالهی^۱ | دکتر رویا معتمدنژاد^۲

۱. کارشناسی ارشد حقوق ارتباطات، گروه حقوق عمومی و بین الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران. (نویسنده مسئول)، رایانامه:

shivashokrollahi8@gmail.com

۲. دانشیار گروه حقوق عمومی و بین الملل، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران. رایانامه: motamednejad@atu.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۶/۲۶</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۷/۱۵</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۱۸</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۳/۳۰</p> <p>کلیدواژه‌ها: هوش مصنوعی، سازمان ملل، منافع بشریت، حکمرانی جهانی.</p>	<p>هدف: هدف این پژوهش بررسی موضوع هوش مصنوعی و اقدامات سازمان ملل متحد در این عرصه در طی سال های مختلف است. در ادامه این پژوهش سعی دارد لزوم چارچوب گذاری هوش مصنوعی توسط سازمان ملل متحد را بررسی کند.</p> <p>روش پژوهش: در این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای به تبیین هوش مصنوعی و تاثیر آن بر جنبه های مختلف زندگی انسان پرداخته و با بررسی اسناد و گزارش های متعدد سازمان ملل متحد، اقدامات این سازمان را در تنظیم مقررات و چارچوب گذاری این فناوری بررسی خواهد کرد.</p> <p>یافته ها: یافته های این پژوهش نشان می دهد که هوش مصنوعی با توجه به پیشرفت روزافزونی که در جنبه های مختلف زندگی بشر داشته، لزوم چارچوب گذاری جهانی آن احساس می شود همچنان که برخی از کشورها به تنظیم مقرراتی درخصوص این فناوری پرداخته است. سازمان ملل به دلیل عضویت تمامی کشورها در آن و داشتن نقش دیپلماسی چندجانبه در عرصه جهانی با تنظیم مقررات در زمینه این فناوری، می تواند باعث هدایت و کنترل مثبت آن گردد.</p> <p>نتایج: نتایج حاصل از این پژوهش بیانگر آن است که هوش مصنوعی تا مقیاس گسترده ای قابلیت ایجاد چالش های حقوقی مختلفی را در ابعاد گوناگون زندگی افراد خواهد داشت. علی رغم تلاش های متعدد کشورهای مختلف در زمینه تنظیم گری این فناوری، همچنان نیاز شدید به تصویب قوانینی جامع و شفاف توسط نهادی جهانی و خاص همچون سازمان ملل متحد احساس می شود.</p>

استناد: شکرالهی، شیوا، معتمدنژاد، رویا، (۱۴۰۳). حکمرانی جهانی هوش مصنوعی در خدمت منافع بشریت و نقش سازمان ملل. علوم خبری، ۱۴ (۱)، ۷۵-۵۰.

DOI: <http://doi.org/10.22034/Irsi.2024.477938.1252>

© نویسندگان.

سازمان ملل متحد از طریق ابتکارات مختلف به طور فعال درگیر رسیدگی به فرصت‌ها و چالش‌های ناشی از هوش مصنوعی بوده است. یکی از جنبه‌های کلیدی کار سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی، ترویج توسعه و استفاده مسئولانه از فناوری‌های هوش مصنوعی برای اطمینان از همسویی آنها با حقوق بشر، اصول اخلاقی و قوانین بین‌المللی است. سازمان ملل بر اهمیت هوش مصنوعی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار^۱ با استفاده از پتانسیل هوش مصنوعی برای مقابله با چالش‌های جهانی مانند فقر، نابرابری، تغییرات آب و هوایی و مراقبت‌های بهداشتی تأکید کرده است. این سازمان همچنین قصد دارد از هوش مصنوعی برای منافع مشترک بشریت استفاده کند و در عین حال خطرات آن را کاهش دهد. چندین آژانس سازمان ملل، از جمله یونسکو، ITU و یونیسف در پیشبرد بحث‌ها در مورد اخلاق هوش مصنوعی، چارچوب‌های حکمرانی و توصیه‌های خط‌مشی مشارکت داشته‌اند. این آژانس‌ها با دولت‌ها، ذینفعان صنعت، دانشگاه‌ها و جامعه مدنی همکاری می‌کنند تا دستورالعمل‌هایی را ایجاد کنند که شفافیت، مسئولیت‌پذیری و فراگیری در سیستم‌های هوش مصنوعی را ارتقاء دهد. به همین جهت، در رشته‌ای از اقدامات، دبیر کل سازمان ملل متحد خواستار یک دستور کار "همکاری دیجیتال" شده است که شامل حکمرانی هوش مصنوعی به عنوان یک حوزه در اولویت است.^۲ این ابتکار به دنبال تقویت همکاری بین‌المللی در زمینه استانداردهای هوش مصنوعی، مکانیسم‌های اشتراک داده، برنامه‌های ظرفیت‌سازی و انتقال فناوری برای حمایت از کشورهای در حال توسعه در بهره‌مندی از پیشرفت‌های هوش مصنوعی است. علاوه بر بحث‌های سیاستی، سازمان ملل میزبان رویدادهایی مانند کارگاه‌های آموزشی، کنفرانس‌ها و مشاوره‌های تخصصی درباره اخلاق هوش مصنوعی و پیامدهای آن برای حقوق بشر است. این کارگاه‌ها تبادل دانش را در میان ذینفعان تسهیل می‌کنند و به ایجاد اجماع در مورد بهترین شیوه‌ها برای استقرار مسئولانه هوش مصنوعی کمک می‌کنند. کار سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی به حوزه‌هایی مانند امنیت سایبری، حفاظت از حریم خصوصی داده‌ها، مقررات سیستم‌های تسلیحات خودمختار^۳ و اطمینان از عدم تداوم تبعیض یا سوگیری علیه گروه‌های به حاشیه رانده شده توسط برنامه‌های هوش مصنوعی گسترش می‌یابد. علاوه بر این، سازمان ملل از طرح‌های تحقیقاتی حمایت می‌کند که تأثیر هوش مصنوعی بر جامعه و راه‌های افزایش درک عمومی از مسائل فنی و پیچیده مرتبط با هوش مصنوعی را بررسی می‌کند. این برنامه سازمان با پرورش فرهنگ نوآوری مسئولانه در توسعه هوش مصنوعی در سطح جهانی از طریق آموزش و کمپین‌های آگاهی بخشی انجام می‌شود. سازمان ملل متحد متعهد به ترویج گفت‌وگوی جهانی درباره ملاحظات اخلاقی پیرامون استقرار هوش مصنوعی است و در عین حال از سیاست‌هایی حمایت می‌کند که از کرامت و حقوق بشر در دنیای دیجیتال فزاینده حمایت می‌کند. این کار از طریق تلاش‌های آژانس‌های مختلف سازمان همراه با مشارکت در بخش‌های مختلف صورت می‌گیرد. به طور کلی، سازمان ملل متحد با ترویج ارزش‌هایی مانند شفافیت، مسئولیت‌پذیری و در عین حال تلاش برای بهره‌برداری از مزایای بالقوه هوش مصنوعی برای توسعه پایدار در سراسر جهان، نقش مهمی در شکل‌دهی گفتمان بین‌المللی پیرامون هوش مصنوعی ایفا می‌کند. همچنین این سازمان با ویژگی‌های خاص و منحصر به فرد خود سعی در

^۱ SDGs

^۲ آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در ۱۱ ژوئن ۲۰۲۰ در نیویورک مجموعه‌ای از اقدامات پیشنهادی را به جامعه بین‌الملل ارائه کرد تا تضمین گردد همه مردم در دوران دیجیتال، مرتبط، مورد احترام، و پشتیبانی باشند. نقشه راه دبیرکل سازمان ملل متحد در زمینه همکاری دیجیتال، نتیجه کوششی جهانی و چندین ساله، با مشارکت ذی‌نفعان، در راستای حل و فصل طیفی از مسائل مرتبط با اینترنت، هوش مصنوعی، و سایر فن‌آوری‌های دیجیتال است.

^۳ سیستم‌های سلاح‌های خودکار مرگبار

ایجاد چارچوبی جامع، شفاف و کارآمد در زمینه هوش مصنوعی است تا به عنوان یک سازمان جهانی با عضویت تقریباً تمامی کشورهای جهان در آن و به عنوان تسهیل کننده دیپلماسی چندجانبه و گسترش عدالت و صلح جهانی نقشی درخشان در عرصه این فناوری باید ایفا نماید. این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای انجام شده است تا ضمن بررسی جامع اقدامات مختلف این سازمان در طول سال‌های گوناگون، لزوم چارچوب جهانی فناوری هوش مصنوعی را توسط این سازمان بررسی و تحلیل کند.

۱. پیشینه اقدامات سازمان ملل متحد در زمینه هوش مصنوعی

همانطور که هوش مصنوعی به تکامل خود ادامه می‌دهد، پیامدهای آن برای حکومت جهانی، حقوق بشر و توسعه پایدار به طور فزاینده‌ای قابل توجه است. سازمان ملل متحد به عنوان یک سازمان بین‌المللی پیشرو، پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی را به رسمیت شناخته و اقداماتی را برای مقابله با چالش‌ها و فرصت‌های آن انجام داده است. تعامل سازمان ملل با فناوری را می‌توان به آغاز آن در سال ۱۹۴۵، با تأسیس آژانس‌های مختلف که بر پیشرفت علمی و فناوری تمرکز داشتند، ردیابی کرد.^۱ با این حال، در اواخر قرن بیستم بود که این سازمان به طور جدی پیامدهای فناوری‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی را بررسی کرد. در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، بحث‌های پیرامون فناوری و توسعه در سیستم سازمان ملل مورد توجه قرار گرفت. کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد^۲ و سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد^۳ از جمله اولین نهادهایی بودند که تأثیرات اجتماعی-اقتصادی فناوری‌های جدید، از جمله اتوماسیون و هوش مصنوعی را بررسی کردند. با پیشرفت سریع هوش مصنوعی در اوایل قرن بیست و یکم، سازمان ملل نیاز به رویکردی هماهنگ برای رسیدگی به پیامدهای جهانی آن را تشخیص داد. در سال ۲۰۱۸، سازمان ملل از طریق پلتفرم‌های مختلف، از جمله اتحادیه بین‌المللی مخابرات و یونسکو، بحث‌های پیرامون هوش مصنوعی را آغاز کرد. هدف از این بحث‌ها ایجاد چارچوبی برای درک چگونگی استفاده از هوش مصنوعی برای توسعه پایدار و در عین حال کاهش خطرات مرتبط با استقرار آن بود. از جمله اقدامات این سازمان را به ترتیب تاریخی و به تفصیل در بخش بعدی مورد بررسی قرار خواهیم داد.

۲. کنفرانس‌ها و ابتکارات کلیدی سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی

۱-۲ مجمع جهانی سران در مورد جامعه اطلاعاتی^۴: اجلاس جهانی در مورد جامعه اطلاعاتی که در دو مرحله در ژنو (۲۰۰۳) و تونس (۲۰۰۵) برگزار شد، با هدف ایجاد چارچوبی برای توسعه یک جامعه اطلاعاتی فراگیر انجام شد. در حالی که تمرکز اصلی بر روی فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات^۵ بود، بحث‌های مطروحه در مجمع، پایه‌ای برای پرداختن به فناوری‌های نوظهور، از جمله هوش مصنوعی ایجاد کرد. در طول سال‌ها، این مجمع اقدامات متعددی را برای ادغام

^۱ از جمله این سازمان‌ها می‌توان از یونسکو به عنوان سازمان علمی، آموزشی و فرهنگی سازمان ملل، سازمان بهداشت جهانی، سازمان توسعه صنعتی ملل متحد، اتحادیه بین‌المللی مخابرات، کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل، دفتر امورفضایی سازمان ملل و... نام برد.

^۲ UNCTAD

^۳ UNESCO

^۴ World Summit on the Information Society (WSIS)

^۵ ICT

هوش مصنوعی در چشم‌انداز گسترده‌تر خود برای ترویج توسعه پایدار، گنجاندن دیجیتال و همکاری جهانی انجام داده است. به عنوان مثال، این اجلاس بر اهمیت رویکرد چند ذی‌نفعی که دولت‌ها، جامعه مدنی، بازیگران بخش خصوصی و سازمان‌های بین‌المللی را گرد هم می‌آورد، تأکید کرد. این چارچوب فراگیر بحث در مورد نقش هوش مصنوعی در جامعه را تسهیل کرده است و همکاری میان سهامداران مختلف را برای رسیدگی به چالش‌ها و فرصت‌های مرتبط با هوش مصنوعی ترویج می‌کند. همچنین، هوش مصنوعی می‌تواند با فعال کردن تحویل محتوای شخصی و بهبود الگوریتم‌های جستجو، دسترسی به اطلاعات را افزایش دهد. این مجمع، ابتکاراتی را تشویق کرده است که از هوش مصنوعی برای پر کردن شکاف دیجیتال استفاده می‌کند و اطمینان حاصل می‌کند که جوامع به حاشیه رانده شده به اطلاعات مرتبط دسترسی دارند و با شناخت شکاف مهارتی در هوش مصنوعی، ابتکارات ظرفیت‌سازی را ترویج کرده است که افراد و سازمان‌ها را با دانش لازم برای استفاده موثر از فناوری‌های هوش مصنوعی مجهز می‌کند. این همان هدفی است که می‌تواند سازمان ملل متحد را از دیگر سازمان‌ها متمایز سازد و دسترسی به مزایای هوش مصنوعی را برای تمامی کشورها اعم از فقیر و غنی، توسعه یافته، در حال توسعه و.. فراهم آورد. به همین منظور، کارگاه‌ها، برنامه‌های آموزشی و مشارکت‌هایی برای ارتقای سواد دیجیتال و تخصص فنی ایجاد شده‌اند. این مجمع به دنبال ارتقای اهداف توسعه پایدار است و به همین جهت، ابتکارات خود را با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد هماهنگ کرده است و پتانسیل هوش مصنوعی را برای کمک به اهداف مختلف مانند کاهش فقر، آموزش با کیفیت و اقدامات آب و هوایی به رسمیت می‌شناسد. همچنین این مجمع، با ترویج راه‌حل‌های هوش مصنوعی که به این چالش‌ها می‌پردازد، کشورهای عضو را تشویق می‌کند تا رویکردهای نوآورانه‌ای را اتخاذ کنند که از فناوری برای توسعه پایدار استفاده می‌کند. اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی گام‌های مهمی در پرداختن به پیامدهای هوش مصنوعی در چارچوب خود برای ایجاد یک جامعه اطلاعاتی فراگیر برداشته است. این اجلاس از طریق مشارکت چند ذینفع، ادغام در خطوط اقدام، همسویی با اهداف توسعه پایدار، ارتقای استانداردهای اخلاقی، تسهیل گفتگوهای جهانی، حمایت از تحقیق و نوآوری و تلاش برای پر کردن شکاف دیجیتالی، خود را به عنوان یک بازیگر کلیدی در شکل‌دهی قرار داده است. همانطور که فناوری به تکامل خود ادامه می‌دهد، این مجمع در هدایت تلاش‌های مشترک برای اطمینان از اینکه هوش مصنوعی به طور مثبت به توسعه جهانی کمک می‌کند و در عین حال از حقوق بشر و اصول اخلاقی حمایت می‌کند، محوری باقی خواهد ماند.

۲-۲ اجلاس AI for Good Global Summit: راه‌اندازی شده توسط اتحادیه بین‌المللی مخابرات که از سال ۲۰۱۷ تا حال ادامه دارد. هدف این اجلاس گرد هم آوردن کارشناسان از بخش‌های مختلف است تا بررسی کنند که چگونه می‌توان از هوش مصنوعی برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار استفاده کرد. این اجلاس به یک پلتفرم کلیدی برای بحث در مورد برنامه‌های کاربردی هوش مصنوعی و تقویت مشارکت‌ها تبدیل شده است. در واقع، این اجلاس یک رویداد سالانه است که رهبران فکری، محققان، سیاست‌گذاران و نوآوران از سراسر جهان را گرد هم می‌آورد تا بررسی کنند که چگونه می‌توان از هوش مصنوعی برای مقابله با چالش‌های جهانی استفاده کرد. این اجلاس که توسط اتحادیه بین‌المللی مخابرات با مشارکت آژانس‌های مختلف سازمان ملل متحد و سایر ذینفعان سازماندهی شده است، به عنوان بستری برای همکاری، اشتراک دانش و توسعه راه‌حل‌های عملی اقدام می‌کند. اهداف اولیه اجلاس عبارتند از:

- ارتقای اهداف توسعه پایدار: این اجلاس بحث‌ها و ابتکارات خود را با برنامه‌های سازمان ملل متحد در زمینه تحقق اهداف توسعه پایدار منطبق می‌کند، با تمرکز بر اینکه چگونه هوش مصنوعی می‌تواند در دستیابی به این اهداف تا سال ۲۰۳۰ کمک کند.

- تقویت همکاری: با گرد هم آوردن ذینفعان مختلف، این اجلاس مشارکت بین دولت‌ها، دانشگاه‌ها، صنعت و جامعه مدنی را تشویق می‌کند تا از هوش مصنوعی برای منافع اجتماعی استفاده کنند.

- هوش مصنوعی اخلاقی: بحث و گفتگو در این اجلاس بر اهمیت ملاحظات اخلاقی در توسعه و استقرار هوش مصنوعی تأکید می‌کند و اطمینان می‌دهد که فناوری چگونه می‌تواند به طور مثبت به بشریت خدمت کند.

- نمایش نوآوری‌ها: این رویداد پروژه‌ها و ابتکارات هوش مصنوعی پیشگامانه را برجسته می‌کند که با موفقیت به مسائل مهم جهانی پرداخته‌اند و طرحی برای تلاش‌های آینده ارائه می‌دهند.

درواقع، این اجلاس طیف گسترده‌ای از موضوعات را پوشش می‌دهد، از جمله بررسی اینکه چگونه هوش مصنوعی می‌تواند تشخیص، برنامه‌ریزی درمان و مراقبت از بیمار را بهبود بخشد. نوآوری‌ها در پزشکی از راه دور و تجزیه و تحلیل آن‌ها اغلب در اجلاس برجسته می‌شوند. همچنین، بحث در مورد نقش هوش مصنوعی در مدل‌سازی آب و هوا، واکنش به بلایا و مدیریت منابع پایدار برای مبارزه با چالش‌های زیست‌محیطی از موضوعات کلیدی و مطرح در این اجلاس محسوب می‌گردد. در این اجلاس بررسی پتانسیل هوش مصنوعی برای شخصی‌سازی تجربیات یادگیری و افزایش دسترسی آموزشی در جوامع محروم صورت می‌گیرد. پرداختن به پیامدهای هوش مصنوعی بر حریم خصوصی، امنیت و عدالت اجتماعی، حصول اطمینان از اینکه فناوری نابرابری‌ها را تشدید نمی‌کند و بررسی اینکه چگونه هوش مصنوعی می‌تواند رشد اقتصادی را در عین ایجاد شغل و ترویج توسعه فراگیر افزایش دهد از جمله مسائل داغ و حائز اهمیت در این اجلاس است. این اجلاس طی سال‌ها به چندین ابتکار تأثیرگذار منجر شده است؛ از جمله این برنامه‌ها:

¹ AI for Health Initiative که این برنامه بر استفاده از هوش مصنوعی برای بهبود نتایج سلامت در سطح جهانی تمرکز دارد. این برنامه شامل پروژه‌هایی با هدف پیش‌بینی بیماری، پاسخ به شیوع بیماری، و تقویت سیستم‌های ارائه مراقبت‌های بهداشتی است. همچنین استفاده از ابتکار هوش مصنوعی در زمینه تغییرات اقلیمی، توسعه راه‌حل‌های هوش مصنوعی را تشویق می‌کند که تغییرات محیطی را نظارت می‌کنند، مصرف انرژی را بهینه می‌کنند و از انعطاف‌پذیری آب و هوا پشتیبانی می‌کنند. همچنین این اجلاس مشارکت‌های متعددی را بین شرکت‌های فناوری، سازمان‌های غیردولتی و دولت‌ها برای اجرای آزمایشی پروژه‌های هوش مصنوعی که به چالش‌های منطقه‌ای خاص می‌پردازند، تسهیل کرده است. این اجلاس به توسعه چارچوب‌ها و دستورالعمل‌هایی برای استفاده اخلاقی از هوش مصنوعی، با تأکید بر شفافیت، مسئولیت‌پذیری و فراگیری کمک کرده است. از آنجایی که این اجلاس مرتباً در حال برگزاری، گفت‌وگو و فعالیت در زمینه هوش مصنوعی و ابتکارات و نوآوری‌های آن هست، به همین جهت احتمال می‌رود در آینده‌ای نه چندان دور موضوعات مطروحه در آن قلمرو و دامنه شمول گسترده‌تری پیدا کنند زیرا که هدف این اجلاس این است که تمرکز خود را با فناوری‌های نوظهور و نیازهای اجتماعی تطبیق دهد. بنابراین، در نسخه‌های بعدی احتمالاً بررسی خواهند کرد که

¹ می‌توان به فارسی از آن تعبیر به «ابتکار هوش مصنوعی برای سلامت» کرد.

چگونه هوش مصنوعی می تواند در مدیریت بحران هایی مانند بیماری های همه گیر یا بلایای طبیعی کمک کند و پتانسیل بلاک چین و فناوری های غیرمتمرکز برای افزایش شفافیت و اعتماد در سیستم های هوش مصنوعی بررسی و تحلیل خواهد شد. در نهایت، این اجلاس به عنوان یک چراغ امید در تلاش برای مهار فناوری برای تغییرات مثبت است. با تقویت همکاری میان سهامداران مختلف و تمرکز بر ملاحظات اخلاقی، هدف این اجلاس این است که اطمینان حاصل شود که هوش مصنوعی به عنوان ابزاری برای توانمندسازی عمل می کند. همانطور که ما در دنیای پیچیده تر حرکت می کنیم، ابتکاراتی مانند این پتانسیل، نوآوری را به ما یادآوری می کند تا آینده ای روشن تر برای همه ایجاد کند.

۲-۳ پنل سطح بالا در زمینه همکاری دیجیتال^۱ (۲۰۱۸): ایجاد شده توسط دبیر کل سازمان ملل متحد آنتونیو گوترش است. این پنل برای رفع نیاز به همکاری جهانی در مدیریت فناوری های دیجیتال از جمله هوش مصنوعی ایجاد شده است. توصیه های این هیئت بر اهمیت حکمرانی فراگیر و همکاری بین المللی تأکید داشت. در عصری که هوش مصنوعی به سرعت در حال دگرگونی صنایع و جوامع است، نیاز به همکاری دیجیتال موثر هرگز به این اندازه حیاتی نبوده است. این پنل، برای رسیدگی به چالش ها و فرصت های ارائه شده توسط هوش مصنوعی تشکیل شد و بر این موضوع تمرکز کرد که چگونه تلاش های مشترک می تواند توسعه و استقرار فناوری های هوش مصنوعی را به نفع همه افزایش دهد. این پنل تأکید کرد که توسعه هوش مصنوعی نباید تنها مسئولیت هیچ نهاد واحدی باشد. همکاری چند ذینفع برای مهار دیدگاه ها و تخصص های مختلف ضروری است. بنابراین، مشارکت بین شرکت های فناوری و سازمان های غیرانتفاعی را که منجر به راه حل های تاثیرگذار هوش مصنوعی در مراقبت های بهداشتی و آموزش شده است، برجسته کرده اند. در این پنل نیز همچون اجلاس، شرکت کنندگان در مورد اینکه چگونه می توان از هوش مصنوعی برای پیشبرد اهداف توسعه پایدار سازمان ملل استفاده کرد، بحث کردند. این پنل خواستار پروژه های مشترکی شد که با اهداف توسعه پایدار هماهنگ باشد و نوآوری را تقویت کند که به رفاه جهانی کمک کند. از همه مهم تر، ملاحظات اخلاقی نقطه کانونی بحث ها در این پنل بوده است. این پنل از ایجاد چارچوب های حاکمیتی قوی که استفاده اخلاقی از فناوری های هوش مصنوعی را راهنمایی می کند، حمایت کرد. این شامل حصول اطمینان از شفافیت، پاسخگو بودن سیستم های هوش مصنوعی و طراحی شده برای به حداقل رساندن سوگیری ها می شود. همچنین نیاز به استانداردها و مقررات جهانی برای جلوگیری از سوء استفاده و ترویج اعتماد به برنامه های کاربردی هوش مصنوعی مورد تأکید قرار گرفته است. از جمله اقدامات مهم این پنل به پر کردن شکاف دیجیتالی که بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه و همچنین در جوامع وجود دارد، می توان اشاره کرد. برای اطمینان از دسترسی عادلانه به فناوری های هوش مصنوعی، باید تلاش های هماهنگی برای ارائه زیرساخت ها، منابع و آموزش صورت گیرد. ابتکاراتی با هدف توانمندسازی جوامع محلی از طریق برنامه های سواد دیجیتالی به عنوان ابزارهای موثر برای پر کردن این شکاف برجسته شدند. اقدامات پنل سطح بالا در زمینه همکاری دیجیتال در هوش مصنوعی بر اهمیت اقدام جمعی در جهت یابی پیچیدگی های توسعه هوش مصنوعی تأکید کرد. به عبارتی، با تقویت همکاری چند ذی نفع، پرداختن به نگرانی های اخلاقی و ترویج فراگیری، ذینفعان می توانند از پتانسیل تحول آفرین هوش مصنوعی برای ایجاد

^۱ High-level panel on digital Cooperation

آینده‌ای عادلانه‌تر و پایدارتر استفاده کنند. همانطور که به جلو می‌رویم، توصیه‌های این پنل به عنوان اصول راهنما برای نوآوری هوش مصنوعی مسئول که به نفع همه بشریت است عمل می‌کند.

۲-۴ مشارکت جهانی در زمینه هوش مصنوعی^۱: که در سال ۲۰۲۰ توسط ائتلافی از کشورها از جمله کانادا، فرانسه و دیگران راه‌اندازی شده است. توسعه و استفاده مسئولانه هوش مصنوعی را از طریق همکاری بین‌المللی بین دولت‌ها، صنعت و جامعه مدنی ترویج می‌کند و بر روی پرداختن به چالش‌های مرتبط با هوش مصنوعی و در عین حال به حداکثر رساندن مزایای آن برای جامعه تمرکز دارد. اجلاس مشارکت جهانی در زمینه هوش مصنوعی یک ابتکار بین‌المللی با هدف ترویج توسعه و استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی است. این اجلاس که در ژوئن ۲۰۲۰ راه‌اندازی شد، دولت‌ها، رهبران صنعت، جامعه مدنی و دانشگاه‌ها را برای تقویت همکاری و به اشتراک‌گذاری دانش در مورد فناوری‌های هوش مصنوعی گرد هم می‌آورد. هدف اصلی آن این است که اطمینان حاصل شود که هوش مصنوعی برای مردم و کره زمین مفید است و در عین حال به چالش‌های اخلاقی، اجتماعی و اقتصادی ناشی از پیشرفت‌های هوش مصنوعی می‌پردازد. این اجلاس، در چندین گروه کاری سازماندهی شده است که هر کدام بر حوزه‌های خاصی از هوش مصنوعی تمرکز دارند: - هوش مصنوعی مسئول: این گروه بر ایجاد چارچوب‌هایی برای توسعه و استقرار هوش مصنوعی اخلاقی، پرداختن به مسائلی مانند تعصب، تبعیض و نگرانی‌های مربوط به حریم خصوصی تمرکز دارد.

- حاکمیت داده: این گروه روی ایجاد دستورالعمل‌هایی برای به اشتراک‌گذاری و استفاده از داده‌ها کار می‌کند و اطمینان حاصل می‌کند که شیوه‌های داده به حقوق فردی احترام می‌گذارد و عدالت را ترویج می‌کند. - هوش مصنوعی و آینده کار: این گروه تأثیر هوش مصنوعی را بر مشاغل و نیروی کار بررسی می‌کند و استراتژی‌هایی را برای مهارت‌دهی مجدد و ارتقای مهارت کارگران در اقتصاد مبتنی بر هوش مصنوعی بررسی می‌کند. - هوش مصنوعی برای رفاه اجتماعی: این گروه به دنبال استفاده از فناوری‌های هوش مصنوعی برای مقابله با چالش‌های اجتماعی، از جمله مراقبت‌های بهداشتی، آموزش، و پایداری محیط‌زیست است. - همکاری بین‌المللی: این گروه بر تقویت همکاری بین کشورها و مناطق برای ترویج ارزش‌ها و اصول مشترک در حکمرانی هوش مصنوعی تمرکز دارد.

اجلاس، برای دستیابی به اهداف خود در فعالیت‌های مختلفی شرکت می‌کند. به عنوان مثال، بر اهمیت تعامل با مردم برای افزایش آگاهی در مورد فناوری‌های هوش مصنوعی و تأثیر بالقوه آنها بر جامعه تأکید می‌کند. در واقع، رویدادهای منظم کارشناسان بخش‌های مختلف را گرد هم می‌آورند تا در مورد روندهای نوظهور بحث کنند، یافته‌های تحقیقاتی را به اشتراک بگذارند و در پروژه‌ها همکاری کنند و از تلاش‌های تحقیقاتی با هدف درک مفاهیم فناوری‌های هوش مصنوعی و توسعه بهترین شیوه‌ها برای استفاده از آنها پشتیبانی می‌کند. در واقع این اجلاس، در حال برداشتن گام‌هایی در جهت شکل‌دهی یک رویکرد جهانی به حکمرانی هوش مصنوعی است. هدف آن با تقویت همکاری بین سهامداران مختلف، ایجاد درک مشترکی از فرصت‌ها و چالش‌های ارائه شده توسط هوش مصنوعی است. ابتکارات این مشارکت به اطلاع‌رسانی به سیاست‌گذاران، هدایت شیوه‌های صنعت و ترویج ملاحظات اخلاقی در توسعه هوش مصنوعی کمک می‌کند.

¹Global Partnership on Artificial Intelligence (GPAI)

مشارکت جهانی در زمینه هوش مصنوعی نشان دهنده گامی مهم در جهت حصول اطمینان از توسعه و استفاده مسئولانه از فناوری های هوش مصنوعی است. هدف این اجلاس، با گرد هم آوردن طیف متنوعی از ذینفعان، ایجاد یک محیط مشترک است که در آن دانش می تواند به اشتراک گذاشته شود، بهترین شیوه ها می توانند ایجاد شوند و راه حل های نوآورانه می توانند توسعه یابند. همانطور که هوش مصنوعی به تکامل و نفوذ در بخش های مختلف جامعه ادامه می دهد، کار اجلاس در هدایت مسیر آن به سوی آینده ای که به نفع همه بشریت است، بسیار مهم خواهد بود. به عبارتی دیگر، از طریق تعهد خود به اصول اخلاقی و همکاری بین المللی، اجلاس در تلاش است تا از قدرت دگرگون کننده هوش مصنوعی و در عین حال پرداختن به خطرات بالقوه آن استفاده کند.

۵-۲- توصیه جهانی یونسکو در مورد اخلاق هوش مصنوعی^۱ (۲۰۲۱): تصویب شده توسط کنفرانس عمومی یونسکو است. این چارچوب دستورالعمل هایی را برای توسعه اخلاقی و استفاده از هوش مصنوعی ارائه می دهد. این بر اصولی مانند حقوق بشر، انصاف، مسئولیت پذیری و شفافیت در فناوری های هوش مصنوعی تاکید دارد. همانطور که فناوری های هوش مصنوعی به سرعت در حال تکامل هستند، هم فرصت ها و هم چالش هایی را ارائه می کنند. در حالی که هوش مصنوعی پتانسیل ایجاد نوآوری و بهبود کیفیت زندگی را دارد، نگرانی های اخلاقی مهمی از جمله مسائل مربوط به حریم خصوصی، تعصب، مسئولیت پذیری و جابجایی شغلی را نیز ایجاد می کند. ابتکار یونسکو با هدف رفع این نگرانی ها از طریق ارتقای استانداردهای اخلاقی که حقوق و کرامت بشر را در اولویت قرار می دهد، می باشد.

سند جهانی چندین اصل کلیدی را که به عنوان پایه ای برای هوش مصنوعی اخلاقی عمل می کنند، تشریح می کند:

- رویکرد انسان محور: سیستم های هوش مصنوعی باید به گونه ای طراحی شوند که رفاه انسان را افزایش دهند و به حقوق بشر احترام بگذارند. این توصیه بر اهمیت قرار دادن افراد در مرکز توسعه هوش مصنوعی تاکید می کند.
- شفافیت و توضیح پذیری: سیستم های هوش مصنوعی باید شفاف باشند و به کاربران اجازه دهند نحوه تصمیم گیری را درک کنند. همچنین، قابلیت توضیح برای ایجاد اعتماد در فناوری های هوش مصنوعی از مسائل بسیار مهم است.
- پاسخگویی: باید مکانیسم های پاسخگویی روشنی برای سیستم های هوش مصنوعی وجود داشته باشد تا اطمینان حاصل شود که افراد و سازمان ها می توانند مسئول اقدامات خود در ارتباط با استقرار هوش مصنوعی باشند.
- فراگیری و عدم تبعیض: این سند بر توصیه جهانی در نیاز به فراگیری در طراحی و اجرای هوش مصنوعی تاکید می کند. به بیانی دیگر، باید تلاش هایی برای حذف سوگیری ها در الگوریتم های هوش مصنوعی انجام شود و اطمینان حاصل شود که گروه های به حاشیه رانده شده به طور نامتناسبی تحت تأثیر سیستم های هوش مصنوعی قرار نمی گیرند.
- حفاظت از حریم خصوصی: حفاظت از داده های شخصی ضروری است. این توصیه خواستار اقدامات قوی حفاظت از داده ها برای اطمینان از رعایت حقوق حریم خصوصی افراد است.
- پایداری: فناوری های هوش مصنوعی باید به اهداف توسعه پایدار کمک کنند و پایداری زیست محیطی را به خطر نیندازند. در واقع، این توصیه استفاده مسئولانه از منابع در توسعه هوش مصنوعی را تشویق می کند.

¹ Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence

- همکاری جهانی: پرداختن به چالش های اخلاقی ناشی از هوش مصنوعی نیازمند همکاری بین المللی است. این توصیه از دانش مشترک و بهترین شیوه ها بین کشورها برای ترویج هوش مصنوعی اخلاقی در سطح جهانی حمایت می کند. به همین جهت، برای اجرای این اصول، یونسکو چندین استراتژی را ترسیم می کند. به عنوان مثال، کشورها تشویق می شوند تا استراتژی های هوش مصنوعی ملی را توسعه دهند که با توصیه های جهانی هماهنگ باشد. این شامل ایجاد چارچوب های نظارتی است که شیوه های اخلاقی هوش مصنوعی را ترویج می کند. همچنین همکاری بین دولت ها، بخش های خصوصی، دانشگاه ها و جامعه مدنی برای اجرای موثر این اهداف ذکر شده حیاتی است و ذینفعان باید برای ایجاد بسترهایی برای گفتگو و اشتراک دانش با یکدیگر همکاری کنند. در درجه ای دیگر، برای یونسکو افزایش آگاهی در مورد اخلاق هوش مصنوعی از طریق آموزش ضروری است. یونسکو ادغام اخلاق در برنامه های آموزشی در همه سطوح را توصیه می کند تا نسل های آینده را برای چالش های اخلاقی ناشی از هوش مصنوعی آماده کند. همچنین، ایجاد مکانیسم هایی برای نظارت و ارزیابی تأثیر سیستم های هوش مصنوعی برای اطمینان از انطباق با استانداردهای اخلاقی ضروری است چرا که ارزیابی های منظم می تواند به شناسایی زمینه های بهبود کمک کند. در واقع، از آنجایی که کشورهای سراسر جهان با پیشرفت های سریع هوش مصنوعی دست و پنجه نرم می کنند، اتخاذ این توصیه ها برای ایجاد محیطی که در آن فناوری بهترین منافع بشر را تامین می کند، بسیار مهم خواهد بود. موفقیت این ابتکار به تلاش های مشترک بین دولت ها، صنایع، دانشگاه ها و جامعه مدنی برای ایجاد آینده ای بستگی دارد که در آن هوش مصنوعی به طور مثبت به جامعه کمک کند و در عین حال استانداردهای اخلاقی را رعایت کند. با انجام این کار، می توانیم از قدرت تحول آفرین هوش مصنوعی بهره ببریم و در عین حال از ارزش ها و حقوق مشترک خود محافظت کنیم.

۶-۲ - رویدادهای شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد^۱: شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد به طور فزاینده ای درگیر بحث ها و ابتکارات مرتبط با هوش مصنوعی بوده و پیامدهای عمیق آن را برای توسعه پایدار، حقوق بشر و حکمرانی جهانی تشخیص داده است. با پیشرفت سریع فناوری های هوش مصنوعی، اقدامات این شورا نشان دهنده تعهد به مهار این نوآوری ها و در عین حال پرداختن به خطرات بالقوه و نگرانی های اخلاقی آن ها است. جلسات مختلف شامل بحث در مورد پیامدهای هوش مصنوعی برای توسعه پایدار، با تمرکز بر این است که چگونه هوش مصنوعی می تواند از رشد اقتصادی حمایت کند و در عین حال به چالش های اجتماعی رسیدگی کند. این شورا بر ایجاد یک چارچوب سیاستی قوی برای استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی متمرکز شده است که شامل تقویت همکاری بین المللی بین کشورهای عضو برای توسعه دستورالعمل هایی است که اطمینان حاصل می کنند که هوش مصنوعی با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد همسو است. این شورا بر اهمیت ادغام هوش مصنوعی در استراتژی های توسعه گسترده تر تأکید می کند و اطمینان حاصل می کند که به رشد اقتصادی، شمول اجتماعی و پایداری محیط زیست کمک می کند. همچنین، با توجه به اینکه بسیاری از کشورها فاقد تخصص فنی برای اجرای موثر راه حل های هوش مصنوعی هستند، شورا برنامه های ظرفیت سازی را با هدف ارتقای مهارت ها و دانش سیاست گذاران و دست اندرکاران آغاز کرده است. این برنامه ها اغلب شامل مشارکت با ذینفعان مختلف از جمله مؤسسات دانشگاهی، کارشناسان بخش خصوصی و سازمان های جامعه مدنی است.

¹ United Nations Economic and Social Council (ECOSOC)

هدف شورا با تسهیل کارگاه‌ها و جلسات آموزشی، توانمندسازی کشورها، به‌ویژه کشورهای در حال توسعه، برای استفاده از هوش مصنوعی برای نیازهای خاص خود است. برای اطمینان از پاسخگویی و اثربخشی، شورا مکانیسم‌هایی را برای نظارت و ارزیابی تأثیر ابتکارات مرتبط با هوش مصنوعی اجرا کرده است. این شامل ارزیابی پیشرفت در جهت دستیابی به اهداف توسعه پایدار از طریق دریچه توسعه هوش مصنوعی است. هدف شورا با ردیابی نتایج و شناسایی زمینه‌های بهبود، اصلاح استراتژی‌های خود و حمایت از کشورهای عضو در تلاش‌هایشان برای یکپارچه‌سازی مسئولانه هوش مصنوعی است. بنابراین، اقدامات شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد در زمینه هوش مصنوعی منعکس‌کننده یک رویکرد فعالانه برای هدایت پیچیدگی‌های این فناوری تحول‌آفرین است. از طریق توسعه سیاست، ایجاد ظرفیت، ملاحظات اخلاقی، مشارکت چند ذی‌نفع، ابتکارات تحقیقاتی و تلاش‌های نظارتی، این شورا در تلاش است تا اطمینان حاصل کند که هوش مصنوعی به عنوان یک کاتالیزور برای توسعه پایدار و در عین حال به جهت حفاظت از حقوق بشر عمل می‌کند.

۷-۲ - اجلاس هوش مصنوعی بریتانیا^۱: همانطور که هوش مصنوعی به سرعت پیشرفت می‌کند، فرصت‌ها و خطرات نیز افزایش می‌یابد. بریتانیا میزبان اولین اجلاس جهانی ایمنی هوش مصنوعی در نوامبر ۲۰۲۳ بود که کشورهای پیشرو هوش مصنوعی، شرکت‌های فناوری، محققان و گروه‌های جامعه مدنی را گرد هم می‌آورد تا اقداماتی را برای توسعه ایمن و مسئولانه هوش مصنوعی مرزی در سراسر جهان انجام دهند. دبیرکل سازمان ملل متحد، آنتونیو گوترش، روز ۲ نوامبر ۲۰۲۳، در اجلاس جهانی هوش مصنوعی بریتانیا تأکید کرد که نظارت جهانی بر فناوری نوظهور هوش مصنوعی باید بر اساس اصول اصلی منشور سازمان ملل باشد و از رعایت کامل حقوق بشر اطمینان حاصل کند. هیئت مشورتی سازمان ملل متحد^۲ قصد دارد از هوش مصنوعی برای منافع عمومی استفاده کند. انتظار می‌رود هیئت مشورتی توصیه‌هایی در مورد حکمرانی بین‌المللی هوش مصنوعی ارائه دهد. اعضای هیئت مشورتی هوش مصنوعی که توسط دبیرکل آنتونیو گوترش راه‌اندازی شد، خطرات، فرصت‌ها و حاکمیت بین‌المللی این فناوری‌ها را بررسی خواهند کرد. کارشناسان با تجربه عمیق در سراسر دولت، بخش خصوصی، فناوری، جامعه مدنی و دانشگاه موظف شده‌اند از تلاش‌های سازمان ملل برای اطمینان از استفاده از هوش مصنوعی برای منافع بیشتر بشریت حمایت کنند. آقای گوترش به پیشرفت فوق‌العاده در قابلیت‌ها و استفاده از هوش مصنوعی در سال گذشته اشاره کرد، از جمله از طریق چت‌بات‌ها، شبیه‌سازی صدا، تولیدکننده‌های تصویر و برنامه‌های ویدئویی. او اذعان داشت: «حتی درک کردن پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی دشوار است» و بر نیاز فوری برای پرداختن به این موضوع تأکید کرد، زیرا کشورها با تأثیرات تغییرات آب و هوایی و تلاش‌ها برای توسعه پایدار مواجه هستند. به عبارتی، دبیرکل معتقد است هوش مصنوعی می‌تواند کار دولت‌ها، جامعه مدنی و سازمان ملل را از پیش‌بینی و

^۱ "AI SAFETY SUMMIT", Hosted by the UK, 1st and 2nd November 2023 at Bletchley Park

^۲ هیئت مشورتی سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی توسط آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۲۰ تأسیس شد. ایجاد آن نشان‌دهنده شناخت روزافزون اهمیت هوش مصنوعی در رسیدگی به چالش‌های جهانی و نیاز به دستورالعمل‌های اخلاقی و چارچوب‌های حکومتی برای اطمینان از اینکه فناوری‌های هوش مصنوعی توسعه یافته و مسئولانه استفاده می‌شوند، است.

رسیدگی به بحران‌ها گرفته تا ارائه خدمات بهداشت عمومی و آموزش، افزایش داده و تقویت کند. همچنین در این اجلاس مطرح شد که هوش مصنوعی به طور مسئولانه باید مهار شود و برای همه قابل دسترسی باشد. چرا که امروزه، تخصص در تعداد انگشت شماری از شرکت‌ها و کشورها متمرکز شده است که این امر می‌تواند نابرابری‌های جهانی را عمیق‌تر کند و شکاف‌های دیجیتال را گسترش دهد. آسیب‌های بالقوه‌ای که ممکن است ایجاد شود عبارتند از: گسترش سریع اطلاعات نادرست، ایجاد تعصب و تبعیض، تجاوز به حریم خصوصی، تقلب و سایر موارد نقض حقوق بشر. علاوه بر این، استفاده بدخواهانه می‌تواند اعتماد به نهادها را تضعیف کند، انسجام اجتماعی را تضعیف کند و دموکراسی را تهدید کند. به همین جهت در این اجلاس، آقای گوترش «تجربه سورئال» خود را با یک اپلیکیشن ویدیویی بازگو کرد، جایی که او سخنرانی خود را به زبان چینی بی‌عیب و نقص تماشا کرد، لب‌هایش با هر کلمه هماهنگ می‌شوند حتی اگر به آن زبان صحبت نمی‌کند. در واقع ایشان اذعان داشت که: «این تنها یک نمونه از احتمالات باورنکردنی و خطرات بالقوه هوش مصنوعی است.»

۳. مصوبات و گزارشات سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی

۱-۳ - قطعنامه A/RES/70/1: این قطعنامه سازمان ملل متحد که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سپتامبر ۲۰۱۵ تصویب شد، به طور خاص بر هوش مصنوعی متمرکز نیست، بلکه به زمینه گسترده‌تر، دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار می‌پردازد. این دستور کار شامل اهداف مختلفی از جمله اهداف مرتبط با فناوری و نوآوری است. این قطعنامه ۱۷ هدف توسعه پایدار را با هدف رسیدگی به چالش‌های جهانی مانند فقر، نابرابری، تغییرات آب و هوایی، تخریب محیط زیست، صلح و عدالت مشخص می‌کند. اگرچه منحصراً در مورد هوش مصنوعی نیست، این دستور کار، نقش حیاتی فناوری و نوآوری را در دستیابی به توسعه پایدار به رسمیت می‌شناسد. بر نیاز به دسترسی به فناوری و اهمیت تقویت نوآوری برای حمایت از اهداف توسعه تأکید می‌کند. این قطعنامه مشارکت بین دولت‌ها، بخش خصوصی و جامعه مدنی را تشویق می‌کند تا از فناوری برای توسعه پایدار استفاده کنند. این شامل به اشتراک گذاری دانش و بهترین شیوه‌ها می‌شود. دستور کار بر اهمیت حصول اطمینان از اینکه هیچ کس عقب نمی‌ماند، تأکید می‌کند که نیاز به دسترسی عادلانه به فناوری و مزایای آن را برجسته می‌کند که می‌تواند شامل پیشرفت‌های هوش مصنوعی باشد و نیازمند تقویت ظرفیت‌ها در کشورهای در حال توسعه برای استفاده موثر از فناوری است. پیامدهای فناوری‌های هوش مصنوعی می‌تواند با افزایش کارایی، بهبود تصمیم‌گیری و ارائه راه‌حل‌های نوآورانه برای مشکلات پیچیده، نقش مهمی در دستیابی به چندین هدف توسعه پایدار ایفا کنند. تمرکز بر شمولیت و برابری باعث بحث در مورد پیامدهای اخلاقی فناوری‌های هوش مصنوعی می‌شود و تضمین می‌کند که آنها نابرابری‌های موجود را تشدید نمی‌کنند. همچنین این قطعنامه، چارچوبی را برای همکاری بین‌المللی در استفاده از هوش مصنوعی و سایر فناوری‌ها برای دستیابی به اهداف توسعه تعیین می‌کند. در نتیجه، در حالی که قطعنامه سازمان ملل متحد به طور خاص به هوش مصنوعی نمی‌پردازد، اما زمینه را برای درک چگونگی ادغام فناوری در تلاش‌های توسعه پایدار فراهم می‌کند. اصول ذکر شده در این قطعنامه می‌تواند به بحث در مورد استفاده مسئولانه و عادلانه از هوش مصنوعی در دستیابی به اهداف توسعه جهانی کمک کند. در حالی که یک قطعنامه واحد در سازمان ملل متحد وجود ندارد که صرفاً بر هوش مصنوعی متمرکز باشد، این موضوع به طور فزاینده‌ای در بحث‌ها و اقدامات سازمان

در زمینه های مختلف نفوذ کرده است. این نشان دهنده شناخت روزافزون پتانسیل تحول آفرین هوش مصنوعی و نیاز به همکاری بین المللی برای پرداختن به پیامدهای اخلاقی، اجتماعی و اقتصادی آن است.

۲-۳ - قطعنامه A/74/274: این قطعنامه سازمان ملل متحد، مصوب ۱۲ دسامبر ۲۰۱۹ به تلاقی هوش مصنوعی و امنیت سایبری می پردازد. این قطعنامه منعکس کننده افزایش شناخت چالش ها و فرصت های ناشی از هوش مصنوعی در حوزه امنیت سایبری است. این قطعنامه پتانسیل تحول آفرین فناوری های هوش مصنوعی در بخش های مختلف از جمله امنیت سایبری و توانایی آن ها در افزایش اقدامات امنیتی را تأیید می کند و بر نیاز کشورهای عضو به پرداختن به ماهیت در حال تحول تهدیدات سایبری تأکید می کند، با اذعان به اینکه هوش مصنوعی می تواند این تهدیدات را هم کاهش داده و هم تشدید کند. همچنین، این قطعنامه خواستار افزایش همکاری بین المللی بین کشورها برای به اشتراک گذاشتن دانش، بهترین شیوه ها و تجربیات مرتبط با هوش مصنوعی در امنیت سایبری است و اهمیت ایجاد ظرفیت در کشورهای در حال توسعه برای درک بهتر و استفاده از هوش مصنوعی برای اهداف امنیت سایبری، تضمین دسترسی عادلانه به فناوری را برجسته می کند. همچنین این قطعنامه بر ضرورت ملاحظات اخلاقی در توسعه و استقرار فناوری های هوش مصنوعی، به ویژه در رابطه با حریم خصوصی، حقوق بشر و مسئولیت پذیری تأکید می کند و کشورهای عضو را تشویق می کند تا در تحقیق و توسعه شرکت کنند تا پیامدهای هوش مصنوعی برای امنیت سایبری، از جمله خطرات و مزایای بالقوه را بررسی کنند. همچنین در این قطعنامه سازمان ملل متحد، پیشنهاد شده است که چارچوبی برای اقدام ایجاد شود که شامل دستورالعمل هایی برای استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی در تلاش های امنیت سایبری باشد و از رویکرد چند ذی نفعی شامل دولت ها، نهادهای بخش خصوصی، دانشگاه ها و جامعه مدنی برای رسیدگی به چالش های ناشی از هوش مصنوعی در امنیت سایبری حمایت می کند. به بیانی دیگر، این قطعنامه به عنوان پایه ای برای کشورها برای توسعه سیاست های ملی در رابطه با نقش هوش مصنوعی در افزایش امنیت سایبری عمل می کند و بحث های جاری را در انجمن های بین المللی در مورد پیامدهای فناوری های هوش مصنوعی در چشم انداز امنیت سایبری ترویج می کند و همچنین ممکن است منجر به ایجاد هنجارها و توافق نامه های بین المللی با هدف رسیدگی به چالش های مرتبط با هوش مصنوعی در امنیت سایبری شود. در نتیجه، سازمان ملل گامی مهم به سوی درک و پرداختن به پیچیدگی های معرفی شده توسط هوش مصنوعی در زمینه امنیت سایبری است و با ترویج همکاری بین المللی، ملاحظات اخلاقی و ابتکارات ظرفیت سازی، هدف آن تضمین این است که پیشرفت های هوش مصنوعی به طور مثبت به امنیت جهانی کمک می کند و در عین حال خطرات بالقوه را کاهش می دهد. این قطعنامه بخشی از تلاش های گسترده تر در سازمان ملل برای مدیریت مسئولانه و مؤثر فناوری های نوظهور است.

۳-۳ - قطعنامه A/76/266: این قطعنامه توسط مجمع عمومی سازمان ملل، مصوب ۲۱ آوریل ۲۰۲۲ است و به تلاقی هوش مصنوعی و کنترل تسلیحات می پردازد. این قطعنامه منعکس کننده نگرانی های فزاینده در مورد پیامدهای هوش مصنوعی در کاربردهای نظامی است و به دنبال ایجاد دستورالعمل هایی برای استفاده مسئولانه است. همچنین، این قطعنامه توسعه سریع فناوری های هوش مصنوعی و کاربرد بالقوه آنها در سیستم های نظامی، از جمله سلاح های خودران را تأیید می کند و بر نیاز کشورهای عضو برای اطمینان از استفاده مسئولانه و اخلاقی از فناوری های هوش مصنوعی در زمینه های

نظامی، مطابق با قوانین بشردوستانه بین‌المللی تأکید می‌کند. همچنین، این قطعنامه از شفافیت در مورد توسعه و استقرار هوش مصنوعی در برنامه‌های کاربردی نظامی حمایت می‌کند و دولت‌ها را تشویق می‌کند تا اطلاعات مربوط به قابلیت‌ها و اهداف خود را به اشتراک بگذارند. همکاری بین کشورهای عضو را برای ایجاد هنجارها و استانداردهای حاکم بر استفاده از هوش مصنوعی در کنترل تسلیحات تشویق می‌کند و گفتگو در مورد بهترین شیوه‌ها را تقویت می‌کند. این قطعنامه بر اهمیت حفظ نظارت انسانی بر سیستم‌های هوش مصنوعی مورد استفاده در عملیات نظامی برای جلوگیری از عواقب ناخواسته و اطمینان از پاسخگویی تأکید می‌کند و خطرات بالقوه مرتبط با هوش مصنوعی در کاربردهای نظامی، مانند تشدید درگیری‌ها، از دست دادن کنترل بر سیستم‌های خودمختار و معضلات اخلاقی را برجسته می‌کند و خواستار تحقیق در مورد پیامدهای هوش مصنوعی در کنترل تسلیحات است و دولت‌ها را تشویق می‌کند تا راه‌هایی را برای کاهش خطرات و در عین حال استفاده از مزایای فناوری کشف کنند و بر نیاز به ابتکارات ظرفیت‌سازی برای کمک به کشورها برای درک و مدیریت مفاهیم هوش مصنوعی در دفاع و امنیت تأکید می‌کند. این قطعنامه به عنوان پایه‌ای برای کشورها برای توسعه سیاست‌های ملی در مورد استفاده از هوش مصنوعی در زمینه‌های نظامی عمل می‌کند. بحث‌های جاری را در مجامع بین‌المللی در مورد پیامدهای اخلاقی و امنیتی هوش مصنوعی در جنگ ترویج می‌کند و این قطعنامه ممکن است منجر به ایجاد هنجارها و توافقات بین‌المللی با هدف کنترل استفاده از هوش مصنوعی در کاربردهای نظامی شود. در واقع سازمان ملل، یک رویکرد پیشگیرانه برای رسیدگی به چالش‌های ناشی از هوش مصنوعی در کنترل تسلیحات است. با تأکید بر استفاده مسئولانه، شفافیت و همکاری بین‌المللی، هدف آن تضمین این است که پیشرفت فناوری‌های هوش مصنوعی، امنیت جهانی یا اصول بشردوستانه را به خطر نیندازد. این قطعنامه بخشی از تلاش‌های گسترده‌تر در سازمان ملل برای مدیریت فناوری‌های نوظهور به گونه‌ای است که با قوانین بین‌المللی و استانداردهای اخلاقی همسو باشد.

۳-۴ - قطعنامه (2021) A/HRC/48/13: این قطعنامه که توسط شورای حقوق بشر در اکتبر ۲۰۲۱ به تصویب رسید، بر پیامدهای هوش مصنوعی برای حقوق بشر تمرکز دارد. این قطعنامه مزایا و خطرات بالقوه مرتبط با فناوری‌های هوش مصنوعی را برجسته می‌کند و بر نیاز به رویکردی مبتنی بر حقوق بشر برای توسعه و استقرار آنها تأکید می‌کند. این قطعنامه تأکید می‌کند که هوش مصنوعی باید به گونه‌ای توسعه یابد و مورد استفاده قرار گیرد که به حقوق بشر احترام بگذارد، از آن محافظت کند و خواستار ادغام ملاحظات حقوق بشر در سیستم‌های هوش مصنوعی است. همچنین کشورهای عضو را تشویق می‌کند تا دستورالعمل‌ها و چارچوب‌های اخلاقی را برای هوش مصنوعی ایجاد کنند که کرامت انسانی، عدم تبعیض و برابری را در اولویت قرار می‌دهد. این قطعنامه اهمیت شفافیت و مسئولیت‌پذیری در سیستم‌های هوش مصنوعی را به رسمیت می‌شناسد و بر لزوم در نظر گرفتن تأثیرات خاص هوش مصنوعی بر گروه‌های آسیب‌پذیر و به حاشیه رانده شده تأکید می‌کند و تضمین می‌کند که این فناوری‌ها، نابرابری‌های موجود را تشدید نمی‌کنند. اهمیت حفاظت از داده‌های شخصی و حقوق حریم خصوصی در زمینه هوش مصنوعی را برجسته می‌کند و از دولت‌ها می‌خواهد اقداماتی را اتخاذ کنند که از افراد در برابر سوء استفاده‌های احتمالی مرتبط با جمع‌آوری و پردازش داده‌ها محافظت کند. این قطعنامه خواستار همکاری و گفت‌وگوی بین‌المللی میان دولت‌ها، جامعه مدنی و بخش خصوصی برای رسیدگی به چالش‌های ناشی از هوش مصنوعی است و به اشتراک‌گذاری بهترین شیوه‌ها و ترویج توسعه هوش مصنوعی مسئول را تشویق می‌کند.

کند. همچنین بر نیاز به ظرفیت سازی در کشورهای در حال توسعه تاکید می کند تا اطمینان حاصل شود که آنها می توانند به طور موثر با فناوری های هوش مصنوعی درگیر شوند و از آنها بهره ببرند و در عین حال خطرات را کاهش دهند. این قطعنامه از کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل درخواست می کند تا گزارشی در مورد تأثیر هوش مصنوعی بر حقوق بشر تهیه کند که در طی جلسات آینده آن به شورای حقوق بشر ارائه شود. هدف این قطعنامه هموار کردن راه برای توسعه استانداردهای جهانی در مورد استفاده اخلاقی از هوش مصنوعی است و نقش مدافعان حقوق بشر را در شکل دادن به سیاست ها و شیوه های هوش مصنوعی تقویت می کند. این قطعنامه به عنوان یک چارچوب راهنما برای دولت ها و سازمان ها در تدوین سیاست های مرتبط با هوش مصنوعی عمل می کند. بنابراین، گامی مهم در جهت حصول اطمینان از همسویی فناوری های هوش مصنوعی با اصول حقوق بشر است و این نشان دهنده آگاهی روزافزون از نیاز به ایجاد تعادل بین پیشرفت های فناوری با ملاحظات اخلاقی و شأن انسانی است و رویکردی مسئولانه برای توسعه و اجرای هوش مصنوعی در سراسر جهان را ترویج می کند.

۳-۵ - گزارشات دبیرکل^۱ سازمان ملل در زمینه هوش مصنوعی: همچنین سازمان ملل چندین گزارش در مورد هوش مصنوعی تهیه کرده است که نشان دهنده اهمیت روزافزون آن در حکمرانی، اخلاق و توسعه جهانی است. گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۹ با عنوان «عصر وابستگی متقابل دیجیتال»^۲ به پیامدهای فناوری های دیجیتال از جمله هوش مصنوعی بر حاکمیت جهانی، جامعه و اقتصاد می پردازد. این گزارش تاکید می کند که دنیای دیجیتال شکل های جدیدی از وابستگی متقابل را در بین ملت ها، اقتصادها و جوامع ایجاد کرده است. این پیوستگی هم فرصت ها و هم چالش ها را به همراه دارد و هوش مصنوعی به عنوان یک فناوری متحول کننده با پتانسیل ایجاد تغییرات قابل توجه در بخش های مختلف از جمله مراقبت های بهداشتی، آموزش و مدیریت زیست محیطی شناخته می شود. این گزارش پیامدهای اخلاقی هوش مصنوعی را برجسته می کند و بر نیاز به چارچوب هایی تأکید می کند که از حقوق بشر محافظت می کند، مسئولیت پذیری را تضمین می کند و از تبعیض جلوگیری می کند. این گزارش خواستار همکاری بین المللی برای مقابله با چالش های ناشی از هوش مصنوعی و سایر فناوری های دیجیتال است. این بر نیاز به ساختارهای حاکمیتی فراگیر که دیدگاه های گوناگون را در نظر می گیرد، تاکید می کند. همچنین، شکاف دیجیتال همچنان یک مسئله مهم است، زیرا دسترسی نابرابر به فناوری، نابرابری های موجود را هم در داخل و هم بین کشورها تشدید می کند. در این گزارش ها، نگرانی ها در مورد حریم خصوصی، امنیت و نظارت بر داده ها برجسته می شود و خواستار حمایت های قوی برای محافظت از حقوق افراد است و نیاز مبرمی به چارچوب های نظارتی منسجمی وجود دارد که بتواند با چشم انداز به سرعت در حال تحول هوش مصنوعی و فناوری های دیجیتال سازگار شود. این گزارش توسعه هنجارها و استانداردهای جهانی را برای هوش مصنوعی پیشنهاد می کند که حقوق بشر، ملاحظات اخلاقی و مسئولیت پذیری را در اولویت قرار می دهد و ترویج

^۱ هر جا که در بستر این مقاله واژه دبیرکل به کار رفته منظور آقای آنتونیا گوترش است که از یک ژانویه ۲۰۱۷ تاکنون به عنوان نهمین دبیرکل سازمان ملل مشغول به کار است.

^۲ The age of digital interdependence: report of the UN Secretary-General's High-Level Panel on Digital Cooperation

سیاست‌هایی که دسترسی عادلانه به فناوری‌های دیجیتال و توسعه مهارت‌ها را تضمین می‌کنند، برای تقویت اقتصاد دیجیتال فراگیر ضروری است. این گزارش، همچنین از همکاری بین دولت‌ها، نهادهای بخش خصوصی، جامعه مدنی و دانشگاه‌ها برای رسیدگی به چالش‌های چندوجهی ناشی از هوش مصنوعی حمایت می‌کند و تأکید بر برنامه‌های آموزشی برای تجهیز افراد به مهارت‌های مورد نیاز در اقتصاد مبتنی بر هوش مصنوعی را حائز اهمیت می‌داند. همچنین در بخشی از این گزارش، ایجاد مکانیسم‌هایی برای نظارت بر تأثیر هوش مصنوعی بر جامعه و اقتصاد برای اطمینان از اینکه مزایای آن به طور گسترده به اشتراک گذاشته می‌شود، توصیه می‌شود. بنابراین، گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد به عنوان یک فراخوان برای اقدام برای رهبران جهانی عمل می‌کند تا به طور متفکرانه پیچیدگی‌های وابستگی متقابل دیجیتال را دنبال کنند. هدف این گزارش با شناخت پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی و در عین حال پرداختن به پیامدهای اخلاقی و تأثیرات اجتماعی آن، تقویت آینده‌ای دیجیتالی فراگیرتر و عادلانه‌تر است. این بر اهمیت همکاری بین‌المللی و مسئولیت مشترک در شکل‌دهی مسیر فناوری‌های هوش مصنوعی به نفع تمام بشریت تأکید می‌کند. همچنین، گزارش دبیرکل سازمان ملل متحد با عنوان «دستور کار مشترک ما»^۱ که در سپتامبر ۲۰۲۱ منتشر شد، چشم‌اندازی را برای جهانی عادلانه‌تر و پایدارتر ترسیم می‌کند و به چالش‌های مختلف جهانی، از جمله چالش‌های ناشی از هوش مصنوعی می‌پردازد. این گزارش هوش مصنوعی را به عنوان یک فناوری متحول‌کننده معرفی می‌کند که هم فرصت‌ها و هم خطرات را ارائه می‌دهد. این سند بر نیاز به همکاری جهانی برای استفاده از مزایای آن و در عین حال کاهش مضرات بالقوه تأکید می‌کند و خواستار ایجاد رهنمودها و چارچوب‌های اخلاقی برای توسعه و استقرار فناوری‌های هوش مصنوعی است تا اطمینان حاصل شود که آنها با حقوق بشر هماهنگ هستند و منافع عمومی را ارتقاء می‌دهند. همچنین این گزارش بر اهمیت پرداختن به شکاف دیجیتال، تضمین دسترسی عادلانه به فناوری‌های هوش مصنوعی و منابع دیجیتال، به‌ویژه برای جوامع حاشیه‌نشین تأکید می‌کند. این گزارش، همچنین بر نیاز به چارچوب‌های قوی حاکمیت داده برای محافظت از حریم خصوصی و اطمینان از استفاده مسئولانه و اخلاقی از داده‌ها در برنامه‌های کاربردی هوش مصنوعی تأکید می‌کند و از همکاری بین‌المللی برای ایجاد هنجارها و استانداردهای مشترک برای هوش مصنوعی حمایت می‌کند و رویکردی یکپارچه برای حاکمیت آن را ترویج می‌کند. تشویق استراتژی‌های توسعه فراگیر که از هوش مصنوعی برای رفع نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی استفاده می‌کنند، از مسائل حائز توجه در این گزارش است. ایجاد مکانیسم‌های پاسخگویی برای سیستم‌های هوش مصنوعی برای اطمینان از شفافیت و مسئولیت در استفاده از آنها بسیار مهم است و در این گزارش پیش‌بینی شده است. همچنین این گزارش مشارکت و گفتگوی عمومی را در مورد موضوعات مرتبط با هوش مصنوعی تشویق می‌کند و درک بهتری از پیامدهای آن را برای جامعه تقویت می‌کند. بنابراین، می‌توان اذعان داشت که «برنامه مشترک ما» به عنوان یک نقشه راه برای پیمایش پیچیدگی‌های هوش مصنوعی در دنیایی که به سرعت در حال تغییر است عمل می‌کند و هدف این گزارش با تأکید بر ملاحظات اخلاقی، همکاری جهانی و توسعه فراگیر، تضمین این است که هوش مصنوعی در عین حفاظت از حقوق بشر و ارتقای برابری، کمک مثبتی به جامعه می‌کند. این امر خواستار تلاش جمعی از سوی دولت‌ها، بخش خصوصی، جامعه مدنی و سازمان‌های بین‌المللی برای شکل دادن به آینده‌ای است که در آن هوش مصنوعی به نفع تمام بشریت باشد. به عبارتی، تعامل سازمان ملل با هوش مصنوعی به سرعت در حال پیشرفت

¹ Our Common Agenda - Report of the Secretary-General

است. تلاش‌های این سازمان برای پرداختن به پیامدهای اخلاقی، اجتماعی و اقتصادی هوش مصنوعی از طریق قطعنامه‌ها، گزارش‌ها و ابتکارات، تعهد آن را به تضمین آینده‌ای مسئولانه و سودمند برای این فناوری تحول‌آفرین نشان می‌دهد. با ادامه پیشرفت هوش مصنوعی، نقش سازمان ملل در ارتقای همکاری‌های بین‌المللی و ایجاد یک چارچوب جهانی برای حکمرانی هوش مصنوعی بسیار مهم تر خواهد شد.

۳-۶ - هیئت مشورتی سازمان ملل متحد^۱: مدیریت هماهنگ جهانی هوش مصنوعی تنها راه برای مهار هوش مصنوعی برای بشریت است و در عین حال به خطرات و عدم قطعیت‌های آن رسیدگی می‌شود، زیرا خدمات، الگوریتم‌ها، ظرفیت محاسباتی و تخصص مرتبط با هوش مصنوعی در سطح بین‌المللی گسترده‌تر می‌شوند برای تقویت یک رویکرد فراگیر در سطح جهانی، دبیر کل سازمان ملل متحد یک هیئت مشورتی چندجانبه در سطح بالا در زمینه هوش مصنوعی را تشکیل داده است تا تجزیه و تحلیل و پیشبرد توصیه‌هایی را برای حاکمیت بین‌المللی هوش مصنوعی انجام دهد. سازمان ملل خواستار حمایت از عملیات این سازمان و دبیرخانه مستقر در دفتر نماینده دبیر کل در فناوری^۲ است. مشارکت کنندگان از طریق حمایت خود، همکاری ذینفعان را در مدیریت هوش مصنوعی در مواجهه با پیشرفت‌های فنی مبرم تقویت می‌کنند و از این طریق به هوش مصنوعی بهتر در سطح جهانی کمک می‌کنند. به همین منظور، در اقدامی دیگر، آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد، از ایجاد یک سازمان مشورتی با ۳۹ عضو خبر داد که هدف آن بررسی چالش‌های نظارت بین‌المللی بر هوش مصنوعی است. هیئت مشورتی هوش مصنوعی به ریاست Artigas Carne^۳ در ۲۶ اکتبر ۲۰۲۳ توسط دبیر کل آنتونیو گوترش تشکیل شد. اعضای این سازمان شامل مدیران ارشد شرکت‌ها، مقامات دولتی از اسپانیا گرفته تا عربستان سعودی و کارشناسان کشورهای مختلف از جمله آمریکا، روسیه و ژاپن است. از یک سو، از زمان عرضه چت جی پی تی توسط شرکت اوپن ای آی^۴ در سال ۲۰۲۲ میلادی، توجهات به این فناوری جدید در سراسر جهان گسترش یافته و سبب شده محققان هوش مصنوعی درباره ریسک‌های آن برای جامعه هشدار دهند. هرچند بسیاری از دولت‌ها مشغول ایجاد قوانینی برای تنظیم گسترش هوش مصنوعی هستند، محققان و قانونگذاران خواهان یک همکاری بین‌المللی هستند. از سوی دیگر، این سازمان زیرمجموعه سازمان ملل متحد است و توصیه‌های اولیه خود را تا پایان سال و توصیه‌های نهایی خود را تا پایان تابستان ۲۰۲۴ میلادی قرار است ارائه می‌کند. به عبارتی دیگر، وظیفه اصلی و فوری این زیرمجموعه سازمان ملل متحد شامل ایجاد یک اجماع علمی جهانی در مورد خطرات و چالش‌ها و تقویت همکاری بین‌المللی در زمینه حکمرانی هوش مصنوعی است. نخستین جلسه این نهاد در ۲۷ اکتبر برگزار شده است. هیئت مشورتی هوش مصنوعی دبیر کل سازمان ملل گزارش مقدماتی خود را منتشر کرده است: حاکم بر هوش مصنوعی برای بشریت.^۵ این گزارش خواستار همسویی

^۱ AI Advisory Body

^۲ OSET

^۳ کارمه آرتیگاس یک مدیر اجرایی، سیاستمدار و تاجر اسپانیایی است، نوامبر ۲۰۲۳، به عنوان رئیس مشترک هیئت مشورتی هوش مصنوعی سازمان ملل منصوب شد. بعدها، در دسامبر ۲۰۲۳، مذاکرات را برای تصویب قانون هوش مصنوعی برای تنظیم هوش مصنوعی در سطح اروپا، در چارچوب ریاست اسپانیا بر شورای اتحادیه اروپا رهبری و هماهنگ کرد.

^۴ OpenAI یک سازمان تحقیقاتی هوش مصنوعی آمریکایی است که در دسامبر ۲۰۱۵ تأسیس شد و مقر آن در سانفرانسیسکو، کالیفرنیا است.

^۵ Governing AI for Humanity, AI Advisory Body, <http://www.un.org/en/ai-advisory-body> (2023)

نزدیک‌تر هنجارهای بین‌المللی و نحوه توسعه و گسترش هوش مصنوعی است. بخش مرکزی این گزارش، پیشنهادی برای تقویت حکمرانی بین‌المللی هوش مصنوعی با انجام هفت کارکرد حیاتی مانند اسکن افق برای خطرات و حمایت از همکاری بین‌المللی بر روی داده‌ها و ظرفیت محاسباتی و استعداد برای رسیدن به اهداف توسعه پایدار است. همچنین شامل توصیه‌هایی برای افزایش مسئولیت‌پذیری و تضمین صدای عادلانه برای همه کشورها است. این گزارش مقدماتی، اصول زیر را مشخص می‌کند که باید به شکل‌گیری نهادهای جدید حکمرانی هوش مصنوعی جهانی کمک کند:

- فراگیری: همه شهروندان، باید بتوانند به ابزارهای هوش مصنوعی دسترسی داشته باشند و به طور معناداری از آنها استفاده کنند. تعهد به فراگیری تضمین می‌کند که طیف وسیعی از دیدگاه‌ها ارائه می‌شود. این اصل کیفیت بحث‌ها و توصیه‌ها را افزایش می‌دهد و امکان درک جامع‌تری از چالش‌های جهانی را فراهم می‌کند.

- منافع عمومی: حکمرانی باید فراتر از اصل، آسیب نرساند و چارچوب پاسخگویی گسترده‌تری را برای شرکت‌هایی که هوش مصنوعی می‌سازند، مستقر و کنترل کنند و همچنین کاربران پایین دستی تعریف کند. همچنین، هدف این نهاد مشورتی با بهره‌گیری از تخصص اعضای خود، ارائه توصیه‌های آگاهانه‌ای است که به شکل‌گیری سیاست‌ها و ابتکارات سازمان ملل کمک می‌کند.

- مرکزیت حاکمیت داده: حاکمیت هوش مصنوعی را نمی‌توان از حاکمیت داده‌ها و ارتقای داده‌های مشترک جدا کرد. شفافیت برای ایجاد اعتماد بین کشورهای عضو و ذینفعان ضروری است. هیئت مشورتی با ارتباطات شفاف در مورد فرآیندها، توصیه‌ها و معیارهای تصمیم‌گیری خود برای اطمینان از پاسخگویی عمل خواهد کرد.

- حقوق بین‌الملل: حکمرانی هوش مصنوعی باید در منشور سازمان ملل متحد، قانون بین‌المللی حقوق بشر و اهداف توسعه پایدار تثبیت شود. این نهاد مشاوره همکاری بین اعضای خود و با سهامداران مختلف را ارتقا می‌دهد. با تقویت مشارکت در بخش‌ها - دولت، جامعه مدنی و صنعت خصوصی - این نهاد می‌تواند از تخصص جمعی برای مقابله با مسائل پیچیده استفاده کند.

ایجاد یک نهاد مشورتی جدید در سازمان ملل متحد، گامی مهم در جهت ارتقای ظرفیت این سازمان برای رسیدگی به چالش‌های جهانی است. این نهاد مشورتی با پایبندی به اصول جامعیت، همکاری، شفافیت، توصیه‌های مبتنی بر شواهد و پایداری، به دنبال توانمندسازی سازمان ملل در مأموریت خود برای ارتقای صلح، امنیت و توسعه در سرتاسر جهان است. از آنجایی که در دنیایی که به طور فزاینده‌ای به هم پیوسته حرکت می‌کند، هیئت مشورتی جدید سازمان ملل نقش مهمی در تقویت همکاری و ایجاد تغییرات معنادار برای آینده‌ای بهتر ایفا خواهد کرد. این بدنه مشخص کرد که برخی از وظایف حکمرانی هوش مصنوعی باید شامل چه مواردی باشد. از جمله، ارزیابی منظم وضعیت هوش مصنوعی و مسیر حرکت آن، هماهنگ کردن استانداردها، چارچوب‌های مدیریت ایمنی و ریسک، ارتقای همکاری چندجانبه بین‌المللی، نظارت بر ریسک‌ها و هماهنگی واکنش اضطراری و توسعه هنجارهای الزام‌آور پاسخگویی است. هر یک از این کارکردها مستلزم همکاری بین‌المللی بین همه بازیگران درگیر است.

۳-۷- اجلاس سران آینده^۱: آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد، در روز ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۴ اظهار کردند که نشست سران سازمان ملل متحد که یک بار در یک نسل برگزار می‌شود و کشورهای سراسر جهان را گرد هم می‌آورد، فرصتی حیاتی برای توافق‌های گسترده در زمینه همکاری بین‌المللی برای جهانی امن‌تر، پایدارتر و عادلانه‌تر است. بخشی از یک فراخوان جهانی برای اقدام برای حمایت از نشست سران آینده است که در ۲۲ سپتامبر آغاز می‌شود. در این اجلاس تاریخی، انتظار می‌رود کشورهای عضو مذاکرات را پیش از پذیرش پیمان آینده، که هدف آن ترسیم مسیری برای دستیابی به توسعه پایدار^۲ و پاسخ به چالش‌ها و فرصت‌های در حال ظهور است، به پایان برسانند. این شامل یک پیمان دیجیتال جهانی و یک بیانیه در مورد نسل‌های آینده خواهد بود. دبیر کل سازمان ملل متحد هشدار داد که چالش‌های امروزی با سرعتی بسیار سریع پیش می‌روند که ابزارهای کنونی نمی‌توانند آن‌ها را حل کنند، زیرا مؤسسات منسوخ «برای عصری دیگر و دنیایی دیگر طراحی شده‌اند. به عبارتی دیگر، با توجه همبستگی جهانی بیشتر امروز با نسل‌های آینده، مدیریت بهتر مسائل حیاتی مورد توجه جهانی و سازمان ملل متحد قرار گرفته تا بتواند به چالش‌های عصر جدید پاسخ دهد. بنابراین، مؤسسات فعلی نمی‌توانند با زمان‌های در حال تغییر همگام باشند. به منظور دستیابی به اهداف اجلاس، دبیر کل سازمان ملل متحد از کشورهای عضو می‌خواهد که «به سرعت، با چشم‌انداز، شجاعت، همبستگی و روحیه سازش اقدام کنند» تا پیش‌نویس توافقنامه‌هایی را «از خط پایان» عبور دهند. در واقع، چالش‌های قرن بیست و یکم نیازمند نهادهای حل مشکل قرن بیست و یکم است و این اجلاس همچنین فرصتی برای اصلاح شورای امنیت و معماری مالی بین‌المللی فراهم می‌کند.

۴. اقدامات مجمع عمومی سازمان ملل

مجمع عمومی قطعنامه‌های مختلفی را اتخاذ کرده است که به فناوری و تأثیر آن بر جامعه، از جمله نیاز به ملاحظات اخلاقی در توسعه و استفاده از هوش مصنوعی اشاره می‌کند. این قطعنامه‌ها اغلب بر اهمیت حصول اطمینان از اینکه فناوری در خدمت بشریت و ترویج صلح، امنیت و حقوق بشر است، تأکید می‌کند. سازمان ملل بحث در مورد پیامدهای اخلاقی هوش مصنوعی را با تمرکز بر موضوعاتی مانند تعصب، حریم خصوصی و پاسخگویی تسهیل کرده است. این بحث‌ها اغلب شامل چندین ذینفع از جمله کشورهای عضو، جامعه مدنی و نمایندگان بخش خصوصی می‌شود. همچنین، آژانس‌های مختلف سازمان ملل گزارش‌هایی را منتشر کرده‌اند که تأثیر هوش مصنوعی را بر بخش‌های مختلف، از جمله بازار کار، مراقبت‌های بهداشتی، و حکومت‌داری تحلیل می‌کنند. جلسات مختلف مجمع عمومی سازمان ملل شامل بحث در مورد پیامدهای هوش مصنوعی برای صلح، امنیت و حقوق بشر بوده و بر لزوم همکاری بین‌المللی در مدیریت فناوری‌های هوش مصنوعی تأکید شده است. در طول این کنفرانس‌ها، چندین چالش تکراری برجسته شده است:

- استفاده اخلاقی از هوش مصنوعی: اطمینان از توسعه و بکارگیری فناوری‌های هوش مصنوعی به صورت اخلاقی، اجتناب از تعصب و تبعیض.

^۱ Summit of the Future: 'Critical' opportunity for safer, more sustainable and equitable world

^۲ SDGs مجموعه‌ای از اهداف مورد توافق بین‌المللی برای پایان دادن به فقر، محافظت از سیاره زمین و تضمین این است که تا سال ۲۰۳۰ همه مردم از صلح و رفاه برخوردار شوند.

- نابرابری های جهانی: رسیدگی به شکاف دیجیتالی برای اطمینان از دسترسی عادلانه به فناوری های هوش مصنوعی در مناطق مختلف.

- چارچوب های نظارتی: توسعه چارچوب های نظارتی تطبیقی که می تواند با پیشرفت های سریع فناوری همگام شود.

- نگرانی های حقوق بشر: حفاظت از حقوق بشر در زمینه نظارت، حریم خصوصی داده ها و تصمیم گیری الگوریتمی. سازمان ملل از طریق کنفرانس ها و ابتکارات مختلف، نقشی محوری در شکل دادن به گفتمان پیرامون هوش مصنوعی ایفا کرده است. هدف از این تلاش ها، بهره برداری از پتانسیل هوش مصنوعی برای خیر اجتماعی در عین رسیدگی به خطرات مرتبط با آن است. از آنجایی که پیشرفت ها پس از سال ۲۰۲۳ ادامه دارد، برای سازمان ملل ضروری است که استراتژی ها و چارچوب های خود را تطبیق دهد تا اطمینان حاصل شود که هوش مصنوعی به طور مثبت به اهداف توسعه جهانی کمک می کند.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد همچنین، در تاریخ ۲۱ مارس ۲۰۲۴ اقدام به تصویب بدون رأی گیری (کنسانسوس) قطعنامه ای نمود که توسط ایالات متحده آمریکا هدایت می شد و ۱۲۰ کشور متفقاً از آن حمایت می کردند. قطعنامه «استفاده از فرصت های سیستم های هوش مصنوعی ایمن، مطمئن و قابل اعتماد برای توسعه پایدار» اولین سند بین المللی در این حوزه نیست، ولی از اهمیت بالایی برخوردار است. گرچه قطعنامه های مجمع عمومی الزام آور نیستند، اما امثال این تلاش ها که از مصادیق تنظیم گری به وسیله حقوق نرم نیز به شمار می آیند، بر اسناد الزام آور آتی چه در سطح ملی و چه در سطح بین المللی مؤثر خواهند بود. لذا نوشتار حاضر در صدد معرفی این قطعنامه برآمده تا عناصر محوری آن را به مخاطب، معرفی نماید. قطعنامه اخیر مجمع عمومی از چند جهت مهم و قابل تأمل است که به ترتیب و هدفمند از هر کدام از آن ها بحث به میان خواهد رفت.

- ارتباط هوش مصنوعی و توسعه پایدار

سابقاً مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۲۰۱۵ قطعنامه ای تحت عنوان «دگرگون سازی جهان ما: دستورالعملی برای توسعه پایدار ۲۰۳۰» را به تصویب رسانیده بود که در آن، ۱۷ آرمان به عنوان اهداف قطعنامه و شئون توسعه پایدار احصا شده بودند. قطعنامه حاضر «استفاده از فرصت های سیستم های هوش مصنوعی ایمن، مطمئن و قابل اعتماد برای توسعه پایدار ۲۰۲۴» بر اهمیت نقش هوش مصنوعی در تسریع و تسهیل نیل به این اهداف تأکید می کند و بیان می دارد که اجماع و وفاق بر تحصیل هوش مصنوعی امن و قابل اطمینان، مقدمه ضروری این امر است. از آن رو که هوش مصنوعی در تمام شئون، پدیده ای نوظهور است، اینکه ملت ها و دولت ها از سراسر جهان، یک ویژگی و کارویژه آن را نقش هوش مصنوعی در نیل به توسعه پایدار این چنین به رسمیت بشناسند، از اهمیت تاریخی برخوردار است و مسلماً در سال های بعد، پس از قبول عام نقش و کارکرد هوش مصنوعی در جوامع، از این اقدامات به عنوان گام های تاریخی در مقدمه هر بحث نظری در این حوزه، نام برده خواهد شد.

- مخاطبان قطعنامه

قطعنامه، بخش خصوصی، دولت ها، جامعه مدنی، مؤسسات پژوهشی و رسانه ها را به پژوهش و ایفای نقش در حوزه ایجاد چارچوب قانونی برای هوش مصنوعی و ایجاد رویکرد مناسب برای استفاده امن و مطمئن از هوش مصنوعی فرا می خواند و در جای جای متن، مخاطب قرار می دهد.

- یگانگی میان حقوق «بشر آنلاین» و «بشر آفلاین»

این دوره، دوره ای است که بایستی از وجود انسانی سخن گفت که ساحتی را در فضای آنلاین و ساحت دیگری را در فضای آفلاین تجربه می کند. به همین مناسبت ممکن است حق بشری بشر آنلاین مورد تردید قرار بگیرد. قطعنامه، به وضوح بیان می دارد هر حقی که برای بشر آفلاین معتبر شناخته می شود، بایستی برای بشر آنلاین نیز معتبر شناخته شود و در این راستا دولت ها در تقنین در حوزه هوش مصنوعی، همچنین تمام ذی نفعان فعال در این حوزه، باید حقوق افراد را محفوظ و در امان بدارند و این مهم را تضمین نمایند.

- کاهش شکاف فناوری بین دولت ها

یکی از اهداف اصلی قطعنامه، به کاهش فاصله (شکاف) فناوری بین دولت ها اختصاص یافته است. به همین مناسبت از دولت ها و ذی نفعان می خواهد که به بهره مندی دولت های در حال توسعه و کمتر توسعه یافته از دگرگونی فناوری یاری رسانند و شرایط دسترسی منصفانه این دولت ها به منافع این فناوری را فراهم آورند. همچنین قطعنامه بیان می دارد که لازم است ضروریات تکنولوژیک و ظرفیت های لازم برای جبران شکاف فناوری بین دولت ها در چارچوب های مورد توافق طرفین و در بستر اولویت ها و با هدف ذکر شده، ایجاد گردد.

- افزایش سرمایه گذاری بر پژوهش برای نیل به توسعه پایدار با استفاده از فناوری

قطعنامه بیان می دارد که باید سرمایه گذاری بر عملیات پژوهشی حوزه توسعه پایدار که مرتبط با تأثیر فناوری بر نیل به آرمان های توسعه پایدار است، افزایش یابد؛ به نحوی که تمامی دولت ها از منافع این پژوهش ها بهره مند و منتفع گردند. همچنین از دولت ها خواسته شده که سرمایه گذاری بر تقویت ظرفیت مدیریت ریسک استفاده از هوش مصنوعی و نیز حفاظت مؤثر در برابر مخاطرات محتمل آن را افزایش دهند.

- ایجاد ساز و کار بازخورد و ارزیابی

قطعنامه از دولت ها می خواهد شیوه هایی را به کار گیرند تا امکان شناسایی، اندازه گیری، ارزیابی و پیشگیری از مخاطرات مهیا گردد تا پیش از عمومی سازی هوش مصنوعی، مخاطرات احتمالی آن تعیین و برای آن چاره ای اندیشیده شده باشد. همچنین ساز و کاری برای دریافت بازخوردها از متخصصان و مخاطبان تعبیه شود تا مخاطرات ناشناخته ای که هنوز شناسایی و یا ارزیابی نشده اند و همچنین سواستفاده های محتمل از هوش مصنوعی، از این طریق شناخته شده و برای آنها راه حلی مناسب در نظر گرفته شود.

- ایجاد ظرفیت مناسب برای حفاظت از مالکیت فکری و داده های شخصی

از دولت ها خواسته شده ظرفیت های لازم برای جلوگیری از نقض مالکیت فکری به وسیله هوش مصنوعی را فراهم کنند و از ایجاد مکانیسم های حفاظتی مناسب در این حوزه اطمینان حاصل کنند. همچنین از دولت ها خواسته شده تا با توجه به ظرفیت های قانونی ملی و بین المللی ایشان به نحوی که با نظام های حقوقی متبوع شان تطابق داشته باشد، اقدام به تعبیه چارچوب های قانونی برای جلوگیری از سوءاستفاده از داده های شخصی توسط هوش مصنوعی کنند.

- توجه به تفاوت ها و تمایزات زبانی و فرهنگی

قطعنامه تأکید دارد که هوش مصنوعی باید زین پس به تمایزات فرهنگی و تنوع زبانی ملل متفاوت، توجه کند و نیز بر چند زبانه شدن هوش مصنوعی برای همه گیرتر شدن آن و سهولت بیشتر استفاده از آن در میان دولت های متفاوت تأکید می کند. (ذوالقدر، ۱۴۰۳)

قطعنامه مورد بحث، اگرچه الزام آور نیست و در تمامی بند ها می خواهد که اعضا در این راستا سعی و کوشش کنند، اما به عنوان سنگ بنای اقدامات چندجانبه برای گسترش همکاری ملل متحد و نیز افزایش سطح همکاری و نزدیکی مواضع در موضوع مواجهه با هوش مصنوعی، گامی روبه جلو و اقدامی شایسته توجه است. اما به همین دلایل، همچنان کافی نیست و موثر افتادن آن، مستلزم برداشتن گامهای آتی است. در نهایت اما به نظر می رسد تا مدت ها، بحث از ابعاد مختلف هوش مصنوعی در جوامع دانشگاهی مطرح باشد. بدین مناسبت نوشتار حاضر تلاش نمود تا عناصر محوری قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد را یاد نماید تا محوری برای پژوهش های آتی به محققان و فرهیختگان معرفی شود.

۵. لزوم چارچوب جهانی هوش مصنوعی

سازمان ملل متحد به عنوان ستونی از همکاری و دیپلماسی بین المللی است که با ویژگی های منحصر به فرد خود از سایر سازمان های جهانی متمایز می گردد. سازمان ملل متحد که در سال ۱۹۴۵ پس از جنگ جهانی دوم تأسیس شد، برای تقویت صلح، امنیت و همکاری بین کشورها ایجاد شد. در طول دهه ها، به طیف گسترده ای از چالش های جهانی رسیدگی کرده است. یکی از بارزترین ویژگی های سازمان ملل متحد، عضویت تقریباً جهانی آن است. با ۱۹۳ کشور عضو، سازمان ملل تقریباً همه کشورهای جهان را در بر می گیرد. این نمایندگی گسترده، بستری را فراهم می کند که در آن کشورها، صرف نظر از اندازه یا قدرت، بتوانند نگرانی های خود را بیان کنند و در مورد مسائل جهانی همکاری کنند. این فراگیری حس جامعه جهانی را تقویت می کند. همچنین، سازمان ملل تحت یک مأموریت جامع عمل می کند که طیف وسیعی از موضوعات از جمله صلح و امنیت، حقوق بشر، کمک های بشردوستانه، توسعه پایدار و قوانین بین المللی را پوشش می دهد. این رویکرد کل نگر سازمان را قادر می سازد تا به چالش های مرتبط به هم پیچیده، مانند تغییر آب و هوا و حل تعارض، به شیوه ای هماهنگ رسیدگی کند. سازمان ملل به خاطر مأموریت های حفظ صلح خود که در مناطق درگیری برای کمک به حفظ صلح و امنیت مستقر می شوند، مشهور است. این عملیات ها از نظر وسعت و مقیاس منحصر به فرد

هستند و اغلب شامل نیروهای چند ملیتی است که تحت دستور سازمان ملل کار می‌کنند. حضور نیروهای حافظ صلح سازمان ملل می‌تواند به ثبات مناطق، محافظت از غیرنظامیان و تسهیل فرآیندهای سیاسی کمک کند و تعهد این سازمان را به حل مناقشه نشان دهد. از همه مهم‌تر این سازمان نقشی اساسی در ترویج و حمایت از حقوق بشر در سطح جهان ایفا کرده است. سازمان ملل متحد از طریق اسنادی مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر و معاهدات مختلف، استانداردهای بین‌المللی را برای اعمال حقوق بشر تعیین می‌کند. ایجاد نهادهایی مانند شورای حقوق بشر بر تعهد این سازمان به نظارت و رسیدگی به نقض حقوق بشر تاکید می‌کند. از دیگر مباحث حائز اهمیت که ذیل مباحث قبل به تفصیل بیان شد، اهداف توسعه پایدار است. در سال ۲۰۱۵، سازمان ملل دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار را تصویب کرد که شامل ۱۷ هدف توسعه پایدار^۱ است. منظور این اهداف، مقابله با مسائل مهم جهانی مانند فقر، نابرابری و تغییرات آب و هوایی تا سال ۲۰۳۰ است. اهداف توسعه پایدار نشان دهنده تلاشی مشترک میان کشورهای عضو برای ایجاد جهانی عادلانه‌تر و پایدارتر است و نقش سازمان ملل را به عنوان تسهیل‌کننده توسعه جهانی برجسته می‌کند. یک عنصر مهم دیگر این است که سازمان ملل به عنوان یک پلتفرم حیاتی برای دیپلماسی چندجانبه عمل می‌کند، جایی که کشورهای عضو می‌توانند در مورد موضوعات مختلف گفتگو و مذاکره کنند. مجمع عمومی و شورای امنیت انجمن‌های کلیدی برای بحث و تصمیم‌گیری هستند که به کشورها اجازه می‌دهند با یکدیگر در جهت اهداف مشترک کار کنند. این رویکرد چندجانبه، همکاری و ایجاد اجماع را در جهانی به‌طور فزاینده‌ای به هم مرتبط می‌کند. همچنین، این سازمان متشکل از آژانس‌های تخصصی متعددی است که هر یک بر حوزه‌های خاصی مانند بهداشت (سازمان بهداشت جهانی)، آموزش (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد) و کار (سازمان بین‌المللی کار) تمرکز دارند. این آژانس‌ها به‌طور مستقل عمل می‌کنند، اما در هماهنگی با سازمان ملل متحد برای رسیدگی به چالش‌های تخصصی جهانی کار می‌کنند. این ساختار باعث افزایش اثربخشی و تخصص سازمان در زمینه‌های مختلف می‌شود. این سازمان با ایفای نقش مهم در ایجاد هنجارها و استانداردهای بین‌المللی که بر رفتار دولت‌ها حاکم است، شناخته شده است. سازمان ملل از طریق معاهدات، کنوانسیون‌ها و قطعنامه‌ها، چارچوب‌های حکمرانی جهانی را در مورد موضوعاتی از خلع سلاح تا حفاظت از محیط زیست شکل می‌دهد. این عملکرد هنجارگذاری به ثبات و پیش‌بینی‌پذیری در روابط بین‌الملل کمک می‌کند. آژانس‌هایی مانند کمیساریای عالی سازمان ملل متحد برای پناهندگان^۲ و برنامه جهانی غذا^۳ کمک‌های ضروری را به جمعیت‌های آسیب‌پذیر ارائه می‌کنند. توانایی سازمان ملل برای بسیج منابع و هماهنگ‌کردن تلاش‌ها بین کشورهای عضو، آن را به عنوان یک رهبر در اقدامات بشردوستانه متمایز می‌کند. در نهایت، سازمان ملل متحد روح شهروندی جهانی را با ترویج ارزش‌هایی مانند صلح، مدارا و همبستگی میان ملت‌ها تجسم می‌بخشد. سازمان ملل متحد از طریق ابتکاراتی مانند روز جهانی صلح و برنامه‌های آموزشی مختلف، افراد و جوامع را تشویق می‌کند تا نقش‌های خود را به‌عنوان شهروندان جهانی متعهد به تقویت تفاهم و همکاری در سراسر مرزها بپذیرند. سازمان ملل متحد یک سازمان منحصر به فرد است که با عضویت جهانی، مأموریت جامع، تعهد به حفظ صلح، حمایت از حقوق بشر و توسعه پایدار مشخص می‌شود. نقش آن به عنوان تسهیل‌کننده

¹ SDGs

² UNHCR

³ WFP

دیپلماسی چندجانبه و تنظیم هنجارهای جهانی اهمیت آن را در رسیدگی به چالش‌های پیچیده جهانی بیشتر می‌کند. همانطور که جهان به تکامل خود ادامه می‌دهد، سازمان ملل متحد یک نهاد ضروری برای ارتقای همکاری بین‌المللی و تضمین آینده‌ای صلح‌آمیزتر و مرفه‌تر برای همه باقی می‌ماند. به دلیل موارد مذکور در سطور بالا، ضرورت یک چارچوب هوش مصنوعی جهانی توسط سازمان ملل متحد از چندین عامل مهم ناشی می‌شود. در وهله اول، یک چارچوب جهانی می‌تواند دستورالعمل‌های اخلاقی را برای توسعه و استقرار هوش مصنوعی ایجاد کند و اطمینان حاصل کند که فناوری‌ها به طور مسئولانه استفاده می‌شوند و حقوق بشر را نقض نمی‌کنند. همچنین هوش مصنوعی خطراتی مانند سوگیری، تبعیض و سوء استفاده احتمالی در نظارت یا جنگ را به همراه دارد. یک رویکرد واحد می‌تواند به کاهش این خطرات و ارتقای ایمنی کمک کند. توسعه هوش مصنوعی یک تلاش جهانی است که از مرزهای ملی فراتر می‌رود و یک چارچوب مشترک می‌تواند همکاری بین‌المللی، اشتراک دانش و حل مشکلات مشترک را تقویت کند. در گام بعدی، اطمینان از دسترسی همه کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه، به فناوری‌های هوش مصنوعی برای پر کردن شکاف دیجیتال و ترویج رشد فراگیر بسیار مهم است و همچنین یک چارچوب جهانی می‌تواند به هماهنگ کردن مقررات در سراسر کشورها کمک کند، سردرگمی را کاهش دهد و نوآوری را تقویت کند و در عین حال از انطباق با استانداردهای مشترک اطمینان حاصل کند. در مهم‌ترین بعد، ایجاد یک چارچوب می‌تواند اعتماد عمومی را به فناوری‌های هوش مصنوعی با ترویج شفافیت، مسئولیت‌پذیری و مشارکت ذینفعان افزایش دهد؛ چه بسا که وجود یک تلاش هماهنگ می‌تواند ابتکارات تحقیقاتی را تسهیل کند، بهترین شیوه‌ها را تشویق کند و از توسعه هوش مصنوعی برای منافع اجتماعی حمایت کند. بنابراین، از آنجایی که فناوری‌های هوش مصنوعی به سرعت تکامل می‌یابند، یک ساختار حکمرانی جهانی برای رسیدگی به چالش‌های نوظهور و اطمینان از اینکه هوش مصنوعی برای کل بشریت مفید است، ضروری است. در نهایت این‌که، فراخوان سازمان ملل متحد برای چارچوب هوش مصنوعی جهانی صرفاً پاسخی به پیشرفت‌های فناوری نیست. این یک اقدام پیشگیرانه با هدف حفاظت از آینده بشریت در دنیای دیجیتالی فزاینده است. با ایجاد استانداردهای اخلاقی، ترویج همکاری، تضمین دسترسی عادلانه و پرداختن به چالش‌های چندوجهی ناشی از فناوری‌های هوش مصنوعی، سازمان ملل می‌تواند نقشی محوری در شکل‌دهی آینده‌ای ایفا کند که در آن هوش مصنوعی به نفع همه مردم در سطح جهان باشد. اکنون زمان اقدام فرا رسیده است تا همکاری برای استفاده مسئولانه و فراگیر از قدرت هوش مصنوعی صورت بگیرد.

نتیجه‌گیری

در عصری که با پیشرفت‌های سریع فناوری تعریف شده است، نقش هوش مصنوعی در بخش‌های مختلف، از مراقبت‌های بهداشتی و آموزشی گرفته تا امور مالی و امنیتی، به طور فزاینده‌ای قابل توجه شده است. سازمان ملل متحد پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی را به رسمیت شناخته است و به طور فعال در ابتکاراتی با هدف استفاده از مزایای آن و در عین حال پرداختن به خطرات مرتبط از طریق تحقیقات جامع، توسعه سیاست و تلاش‌های مشترک، شرکت می‌کند. سازمان ملل به دنبال هدایت کشورها در جهت‌یابی پیچیدگی‌های استقرار هوش مصنوعی است. اقدامات این سازمان بر ضرورت ایجاد

یک چارچوب جهانی برای هوش مصنوعی تاکید می کند که استانداردهای اخلاقی را در اولویت قرار دهد، دسترسی عادلانه را ترویج کند و همکاری بین المللی را تقویت کند. هدف سازمان ملل متحد با حمایت از اصول مشترک و بهترین شیوه‌ها، کاهش خطراتی مانند تعصب، نقض حریم خصوصی، و جابجایی شغلی است و تضمین می کند که فناوری‌های هوش مصنوعی به جای تشدید نابرابری‌های موجود، در خدمت بشریت هستند. علاوه بر این، یک چارچوب جهانی یکپارچه برای همسویی پیشرفت‌های هوش مصنوعی با اهداف توسعه پایدار سازمان ملل ضروری است و کشورها را قادر می سازد تا از هوش مصنوعی برای مقابله با چالش‌های مهم جهانی مانند فقر، نابرابری‌های بهداشتی و تغییرات آب و هوایی استفاده کنند. این رویکرد مشارکتی نه تنها اعتماد عمومی را به هوش مصنوعی افزایش می دهد، بلکه تحقیقات و نوآوری را نیز تسهیل می کند و راه را برای راه‌حلی که به نفع جامعه است هموار می کند. همانطور که به آینده می نگریم، درخواست برای یک ساختار حکومتی قوی جهانی به طور فزاینده ای روشن می شود. رهبری سازمان ملل در این حوزه برای تقویت گفتگو بین کشورها و حصول اطمینان از اینکه تحولات هوش مصنوعی منعکس کننده ارزش های مشترک انسانی است، حیاتی است. با انجام اقدامات قاطع در حال حاضر، می توانیم جهانی بسازیم که در آن هوش مصنوعی به طور مسئولانه، فراگیر و اخلاقی مورد استفاده قرار گیرد، امکان استفاده از مزایا و فرصت های هوش مصنوعی برای همه افراد در هر نقطه از جهان اعم از فقیر، غنی چه در کشورهای توسعه یافته، در حال توسعه و... فراهم گردد و در نهایت به آینده‌ای عادلانه تر و پایدار برای همه کمک کند. مسیر رو به جلو مستلزم تعهد و همکاری جمعی است و جامعه بین المللی را برای ایجاد یک چارچوب جامع که تکامل مسئولانه فناوری های هوش مصنوعی را هدایت می کند ضروری می کند.

منابع

- ابراهیمی، علیرضا. (۱۴۰۲)، «کاربرد هوش مصنوعی در امور حقوقی: فرصت ها و چالش ها»، فصلنامه مطالعات حقوق، شماره ۳۵. ابوذری، مهرنوش (۱۴۰۳)، حقوق و هوش مصنوعی، تهران، انتشارات میزان.
- ذوالقدر، محمدجواد، (۱۴۰۳)، «قطعه‌نامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد در خصوص هوش مصنوعی و توسعه پایدار: مهم و تاریخی؛ اما ناکافی»، انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل، ۲۹ اردیبهشت.
- محمودی، امیررضا، بحرکازمی، مریم (۱۴۰۳)، «هوش مصنوعی و تاثیر آن بر سیاست بین الملل»، فصلنامه راهبرد سیاسی، شماره. مصطفوی اردبیلی و دیگران. (۱۴۰۲)، «تاثیر هوش مصنوعی بر نظام حقوق بشر بین الملل»، فصلنامه حقوق فناوری های نوین، شماره ۸. معتمدنژاد، رویا (۱۳۹۹)، «هوش مصنوعی و ضرورت قانونمند کردن آن: اولین اقدامات جامعه بین المللی»، فصلنامه حقوق روزنامه‌نگاری و ارتباطات، شماره ۳.
- والایی، حمید (۱۴۰۲)، «تاثیر هوش مصنوعی بر حقوق بین الملل»، کنفرانس ملی پدافند سایبری، تهران: مرکز

References

- AI_Advisory_Body (2023), "Governing AI for Humanity", <http://www.un.org/en/ai-advisory-body>
- Alvarez, V., (2024), "AI and protection of personal data: European regulations", <https://www.village-justice.com/articles/protection-des-donnees-personnelles-guide-des-bonnes-pratiques,50547.html>
- Bremmer, Ian, Suleyman, Mustafa (2023), "Building Blocks for AI Governance", <file:///C:/Users/mn/Downloads/pov-bremmer-suleyman.pdf>
- Donnat, F., (2019), "Is artificial intelligence a danger for privacy?", <https://shs.cairn.info/journal-pouvoirs-2019-3-page-95?lang=en>
- Ebrahimi, A. (2023), "Application of Artificial Intelligence in Legal Affairs: Opportunities and Challenges", Law Studies, No. 35(in Persian).
- Economic and Social Council, United Nations (2024), E/C.16/2024/7, "Committee of Experts on Public Administration", Twenty-third session, n2402471.pdf
- Fournier-Tombs, E., & Siddiqui, M., (2023), "A Global Architecture for Artificial Intelligence", <https://unu.edu/publication/global-architecture-artificial-intelligence>
- General Assembly, United Nations (2021), "A/HRC/48/31", Human Rights Council Forty-eighth session, g2124921.pdf
- General Assembly, United Nations (2022), "A/HRC/51/17", Human Rights Council Fifty-first session, g2244229.pdf (un.org).
- General Assembly, United Nations (2024), "A/RES/78/265", Seventy-eighth session Agenda item 13 Integrated and coordinated implementation of and follow-up to the outcomes of the major United Nations conferences and summits in the economic, social and related fields, n2408783.pdf
- Gulyás, O., & Shahin, J., (2023), "The Age of Digital Interdependence? A Critical Discourse Analysis of EU, US and ASEAN Digital Strategies", [gulyas-shahin-the-age-of-digital-interdependence.pdf](https://www.gulyas-shahin-the-age-of-digital-interdependence.pdf)
- ITU Publications (2022), "United Nations Activities on Artificial Intelligence (AI)", Executive-Summary-2022-Report.pdf.
- Jindal, S., (2023), Valuing Data Enrichment Workers: "The Case for a Human-Centric Approach to AI Development", <https://www.un.org/en/un-chronicle/valuing-data-enrichment-workers-case-human-centric-approach-ai-development>
- Kaye, D., (2024), "Evaluating the UN AI Advisory Body Interim Report", <https://www.techpolicy.press/evaluating-the-un-ai-advisory-body-interim-report/>
- Mahmoudi, A. & Bahrkazmi, M., (2024), "Artificial intelligence and its impact on international politics, Political Strategy Quarterly", No. 2(in Persian).
- Motamedanjad, R. (2019), "Artificial intelligence and the need to legalize it: the first actions of the international community", Journalism and Communication Law Journal, No. 3(in Persian).
- Mustafavi Ardabili, S. M. M. et al (2023), "The Impact of Artificial Intelligence on the International Human Rights System, New Technologies Law Journal", No. 8(in Persian).
- Perrigo, Billy (2024), "How a New U.N. Advisory Group Wants to Transform AI Governance", <https://time.com/6694375/un-artificial-intelligence-world-governments-summit/>
- Report of the UN Secretary-General's High-level Panel on Digital Cooperation (2019), "The age of digital interdependence", <https://digitallibrary.un.org/record/3865925?ln=en&v=pdf>
- School Curriculum and Standards Authority (2017), "Digital Technologies learning area contacts", [Digital-Technologies-Curriculum-Pre-primary-to-Year-10.pdf](https://www.scsa.gov.au/system/uploads/attachment_data/file/1000000/Digital-Technologies-Curriculum-Pre-primary-to-Year-10.pdf)
- Summit of the future, our common Agenda (2024), "Pact for the Future", <https://summitofthefutureun.org/pact/>
- "The United Nations' role in international AI governance" (2024), <https://royalsociety.org/news-resources/publications/2024/un-role-in-international-ai-governance/>
- Thomas, L.M, et al., (2024), "Global: Review of the UN AI Advisory body interim report on Global AI governance", <https://www.globalcompliancenews.com/>

- UN News Global perspective Human stories (2024), “Summit of the Future: ‘Critical’ opportunity for safer, more sustainable and equitable world”, <https://news.un.org/en/story/2024/09/1154276>
- “Understanding the European regulation on artificial intelligence and achieving compliance” (2024), <https://www.avocats-mathias.com/conformite/comprendre-le-reglement-europeen-sur-lintelligence-artificielle-et-se-mettre-en-conformite>
- Valai, H. (2023), “The impact of artificial intelligence on international law”, National Cyber Defense Conference.